

საქართველოს კანონი

ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების შესახებ

თავი I. ზოგადი დებულებანი

მუხრი 1. კანონის რეგულირების სფერო

1. ეს კანონი არეგულირებს სამართლებრივ ურთიერთობებს სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებსა და ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს შორის, რომლებიც ახორციელებენ ბირთვულ და რადიოაქტიურ მასალებთან და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროებთან დაკავშირებულ საქმიანობას, ასევე ბირთვული მასალების და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროების უსაფრთხოების (დაცულობის) ღონისძიებებს.

2. ეს კანონი აღგენს:

ა) რადიოაქტიურ მასალებთან და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროებთან დაკავშირებული საქმიანობის და რადიაციული დასხივების გამომწვევი ნებისმიერი სხვა საქმიანობის განხორციელების უსაფრთხოების პრინციპებს;

ბ) მაიონებელი გამოსხივების მავნე ზემოქმედებისაგან ადამიანისა და გარემოს დაცვის სისტემას;

გ) რადიაციული ავარიული სიტუაციის შედეგად რადიაციული დასხივების შემცირების ღონისძიებების განხორციელების ვარდებულებებს;

დ) რადიოაქტიურ ნარჩენებთან უსაფრთხო მოპყრობის ვარდებულებებს;

ე) შესაძლებლობის ფარგლებში ბუნებრივი რადიაციული დასხივების შემცირების ღონისძიებების შემუშავებისა და განხორციელების ვარდებულებებს;

ვ) სახელმწიფო კონტროლსა და ბედამხედველობას რადიოაქტიურ მასალებთან და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროებთან დაკავშირებულ და რადიაციური დასხივების გამომწვევ შემდეგ ბირთვულ და რადიაციულ საქმიანობებზე (გარდა მაიონებელი გამოსხივების წყაროების სამხედრო მიზნით გამოყენებისა):

გ.ა) რადიოაქტიური მასალების წარმოებაზე, ფლობაზე, შენახვაზე, გამოყენება - მოხმარებაზე, იმპორტზე, ექსპორტზე, ტრანზიტსა და ტრანსპორტირებაზე, აგრეთვე ბირთვული ტექნოლოგიების და ბირთვული ტექნოლოგიური სიახლეების ექსპორტსა და იმპორტზე;

გ.ბ) ბირთვული და რადიაციური ობიექტებისთვის მიწის ნაკვეთის შერჩევაზე, დაპროექტებაზე, რადიაციური უსაფრთხოების შეფასებაზე, საქმიანობის ან საქმიანობის პროექტის მოდიფიკაციაზე, ექსპლუატაციიდან გამოყვანასა და ბირთვული და რადიაციური ობიექტების დეკომისიაზე;

გ.გ) რადიოაქტიური ნარჩენების გადამუშავებაზე, შენახვა - დასაწყობებასა და განთავსებაზე;

გ.დ) მაიონებელი გამოსხივების წყაროების სამედიცინო, სამრეწველო და სამეცნიერო-კვლევით სფეროებში გამოყენებაზე;

გ.ე) მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან დაკავშირებულ ნებისმიერ სხვა საქმიანობაზე (მათ შორის, ბირთვული და რადიაციური ობიექტების ექსპლუატაციაში შეყვანასთან, მომსახურებასთან, წიაღისეულის მოპოვებასთან დაკავშირებულ საქმიანობაზე, უკონტროლო რადიოაქტიურ წყაროებთან დაკავშირებულ საკითხებზე).

3. ეს კანონი არ ვრცელდება რეგულირებიდან ამოღებულ, განთავისუფლებულ და გამორიცხულ რადიოაქტიურ წყაროებსა და საქმიანობებზე, რომელთა ღონეები დგინდება ნორმატიული აქტით „რადიაციური უსაფრთხოების ნორმები და ძირითადი მოთხოვნები მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობისა დმი“ . მარეგულირებელ ორგანოს აქვს უფლება, განსაკუთრებულ შემთხვევაში, რეალური სიტუაციიდან გამომდინარე, დაადგინოს ამ ღონეების განსხვავებული სიდიდეები მოცემული შემთხვევისათვის.

მუხრი 2. კანონის მიზნები და ამოცანა

1. ამ კანონის მიზნებია:

ა) უზრუნველყოს ბირთვული მასალების, შესაბამისი მოწყობილობებისა და ტექნიკის მშვიდობიანი გამოყენება მათი გაუვრცელებლობის რეჟიმის დაცვით;

ბ) დაადგინოს ძირითადი მოთხოვნები ბირთვულ მასალებთან და მათთან დაკავშირებული გამოსხივების სხვა წყაროებთან უსაფრთხო მუშაობის აღმის ;

გ) უზრუნველყოს ბირთვულ მასალებთან და მათთან დაკავშირებული გამოსხივების სხვა წყაროებთან დაკავშირებული ყველა უკანონო საქმიანობის თავიდან აცილება და აღკვეთა საქართველოს კანონმდებლობისა და საქართველოს მიერ საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებების შესაბამისად;

დ) უზრუნველყოს რადიოაქტიურ მასალებთან და მათთან დაკავშირებული გამოსხივების სხვა წყაროებთან დაკავშირებული ყველა სახის საქმიანობის უსაფრთხოება და მათი მხოლოდ მშვიდობიანი მიზნით გამოყენება, დაიცვას ადამიანი და გარემო მათთან დაკავშირებული გამოსხივების მავნე გემოქმედებისაგან საქართველოს კანონმდებლობის , მათ შორის, საქართველოს კონსტიტუციის, ასევე საქართველოს მიერ საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებების შესაბამისად.

2. ამ კანონის ამოცანაა , უზრუნველყოს საქართველოს ტერიტორიაზე ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების მოთხოვნების შესრულება საერთაშორისო სტანდარტებთან ჰარმონიზაციის გზით.

მუხრი 3. ტერმინთა განმარტებანი

1. ავარიული დასხივება – ფიზიკური პირის მიერ საგანგებო სიტუაციის დროს მიღებული დასხივება. საგანგებო სიტუაციის შედეგების შერბილების ღონისძიებები ს მონაწილე პირებისთვის იგი არის საგანგებო სიტუაციით განპირობებული არაგეგმური და მუშაობის ნორმალურ პირობებში მიღებული დასხივებებს ის ჯამური მნიშვნელობა.

2. ავარიული სიტუაციის ზონა – განსაზღვრული ზონა, სადაც ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების მოთხოვნათა შესაბამისად ხორციელდება განსაკუთრებული ზომები რადიაციული ავარიის შედეგების შესამცირებლად.

3. ავტორიზაცია – ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის განხორციელებისათვის მარეგულირებელი ორგანოს მიერ უფლებამოსილების მინიჭების მიზნით შესაბამისი დოკუმენტის (დოკუმენტისა და ნებართვის) გაცემის პროცედურა .

4. ბირთვული გაუფრცხვანებლობის გარანტიები – ვადდებულებათა სისტემა, რომელსაც საფუძვლად უდევს ატომური ენერჯის საერთაშორისო სააგენტოსა (აესს) და მის წევრ ქვეყნებს შორის შეთანხმება, რომლის თანახმადაც, წევრმა ქვეყანამ არ უნდა გამოიყენოს ბირთვული მასალები სამხედრო მიზნით, ატომური ენერჯის საერთაშორისო სააგენტო კი უფლებამოსილია გააკონტროლოს წევრი ქვეყნის მიერ ამ შეთანხმებით ნაკისრი ვადდებულებების შესრულება.

5. ბირთვული და რადიაციური ობიექტი – ობიექტი (ნაგებობებისა და აღჭურვილობის ჩათვლით), სადაც ხორციელდება მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობა.

6. ბირთვული და რადიაციური უსაფრთხოება – ორგანიზაციული და ტექნიკური ზომების ერთობლიობა, რომელიც უზრუნველყოფს ადამიანის ა და გარემოს დაცვას მაიონებელი გამოსხივების მავნე ზემოქმედებისაგან.

7. ბირთვული და რადიაციური უსაფრთხოების შეფასება – დაცენზირებადი საქმიანობის ბირთვული და რადიაციური უსაფრთხოების უზრუნველყოფის ყოვლისმომცვერი შეფასება.

8. ბირთვული (ხდერიალი) მასალა – ურანი - 233; ურანი-235 -ით ან ურანი- 233-ით გამდიდრებული ურანი; ამ იზოტოპების შემცვერი ურანი, რომლის შემადგენლობა ემთხვევა ბუნებრივს, მაგრამ რომელიც არ არის მაღან ი ან მაღნის ნარჩენ ი ; გაღარიბებული ურანი; პლუტონიუმი, გარდა პლუტონიუმ - 238-ისა, რომელშიც იზოტოპური კონცენტრაცია აღემატება 80%-ს; თორიუმი მეტაღური, შენადნობის, სინჯის, ქიმიური მინარევის ან კონცენტრატის სახით ; ნებისმიერი მასალა, რომელიც ხდება ხდერიალი მის შემადგენლობაში მყოფი იზოტოპების ნეიტრონებთან ურთიერთქმედებისას და რომელიც წარმოქმნის მაიონებელ გამოსხივებას ბირთვული ხდერიალი პროცესის დროს .

9. ბუნებრივი გამოსხივება – ბუნებაში არსებული რადიონუკლიდების გამოსხივების და კოსმოსური გამოსხივების ერთობლიობა.

10. დაკვირვების ზონა – ზონა, რომელიც არ არის საკონტროლო ზონა და სადაც ხორციელდება პროფესიული დასხივების მონიტორინგი, მიუხედავად რადიაციური დაცვისა და უსაფრთხოების სპეციალური მოთხოვნების არარსებობისა.

11. დასაშვები დოზური ზღვარი – ინდივიდის მიერ პრაქტიკული საქმიანობის განხორციელების შედეგად მაიონებელი გამოსხივების მიღებული დოზის ზღვრული მნიშვნელობა, რომელიც არ უნდა იყოს გადამეტებული.

12. დეკომისია – ადმინისტრაციულ და ტექნიკურ ღონისძიებათა ერთობლიობა, რომელიც

გამიზნურია ბირთვური და რადიაციური ობიექტის (გარდა რადიოაქტიური ნარჩენების სამარხისა, იმ ობიექტებისა, სადაც განლაგებულია მაიონებელი გამოსხივების მაგენერირებელი მოწყობილობები, სამთო მრეწველობის ნარჩენები ისა და რადიოაქტიური წყაროების გადამამუშავებელი ელიმინაციის საწარმოებისა, რომლებმაც შეიძლება შეწყვიტონ საქმიანობა დეკომისიის გარეშე) მთლიანად ან ნაწილობრივ მარეგულირებელი კონტროლიდან გამოყვანისთვის .

13. კვადრიფიციური ექსპერტი – ფიზიკური პირი, რომელიც შესაბამისი სტრუქტურებისგან მიღებული სერტიფიკატის, პროფესიული დიპლომის ან აკადემიური კვადრიფიციაციისა და მოცულობის საფუძველზე, დადგენილი წესით აღიარებულია შესაბამის სფეროში ექსპერტიზის ჩატარების უფლების მქონე პირად.

14. მაიონებელი გამოსხივება – გამოსხივება, რომელსაც აქვს გარემოში იონური წყვილების წარმოქმნის უნარი.

15. მაიონებელი გამოსხივების გენერატორი – დანადგარი, ასევე მისი ნაწილი, რომელიც არ შეიცავს რადიოაქტიურ მასალებს, მაგრამ ტექნიკური მოწყობების საფუძველზე შეუძლია მაიონებელი გამოსხივების გენერირება.

16. მაიონებელი გამოსხივების წყარო – რადიოაქტიური ნივთიერება, მისი შემცველი ან მაგენერირებელი მოწყობილობა, რომელიც ასხივებს ან აქვს უნარი, დასხივებისას გამოიწვიოს ნივთიერების იონიზაცია.

17. მარეგულირებელი კონტროლი – მარეგულირებელი ორგანოს მიერ ბირთვური და რადიაციური ობიექტების ან საქმიანობის კონტროლისა და რეგულირების ნებისმიერი ფორმა, რომლის მიზანია მაიონებელი გამოსხივებისაგან დაცვის ან/და რადიოაქტიური წყაროების უსაფრთხოების და დაცულობის არსებულ მოთხოვნებთან შესაბამისობის დადგენა.

18. მარეგულირებელი ორგანო – საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო (შემდგომ – სამინისტრო).

19. მონიტორინგის ზონა – ზონა, რომლის სხვადასხვა უბანზე ხდება დასხივების დონისა და დაბინძურების დონის გაზომვა დასხივების კონტროლის ან/და შეფასების მიზნით.

20. მოსახლეობის დასხივება – ფიზიკური პირების დასხივება მაიონებელი გამოსხივების წყაროს ზემოქმედების შედეგად, გარდა პროფესიული, სამედიცინო და ადგილობრივი ბუნებრივი ნორმალური ფონური გამოსხივებით განპირობებული დასხივებისა .

21. მუშაკი – ფიზიკური პირი, რომელიც ამ კანონით რეგულირებადი საქმიანობის ფარგლებში მუშაობს მაიონებელ გამოსხივებასთან.

22. ოპერატორი – ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელსაც წარდგენილი აქვს განცხადება ან შეტყობინება ამ კანონით რეგულირებადი საქმიანობის განხორციელების უფლების მისაღებად ან მიღებული აქვს ამგვარი უფლება.

23. პროფესიული დასხივება – მუშაკის მიერ პროფესიული საქმიანობის განხორციელების დროს მიღებული დასხივება, გარდა რეგულირებიდან გამორიცხული გამოსხივებისა და რეგულირებიდან განთავისუფლებული რადიოაქტიური წყაროებიდან ან საქმიანობის შედეგად მიღებული დასხივებისა.

24. რადიაციური ავარია – მოულოდნელი შემთხვევა, ბირთვული და რადიაციული ობიექტის მართვაში დაშვებული შეცდომების, ალტურვიდობის გაუმართავობისა და სხვა დარღვევების ჩათვლით, რომელთა შედეგების უგულებელყოფა შეუძლებელია რადიაციური დაცვისა და უსაფრთხოების თვარსაზრისით. რადიაციური ავარია შესაძლებელია იყოს საობიექტო, ადგილობრივი, ეროვნული ან ტრანსსასაზღვრო მასშტაბის.

25. რადიაციური დასხივება – ქმედება ან პირობები, რომლის (რომელთა) დროსაც ადამიანი იმყოფება მაიონებელი გამოსხივების ზემოქმედების ქვეშ. რადიაციური დასხივება შეიძლება იყოს გარეგანი (დასხივება სხეულის გარეთ არსებული წყაროებიდან) და შინაგანი (დასხივება სხეულის შიგნით არსებული წყაროებიდან).

26. რადიაციური დაცვის პროგრამა – დიცენზიის მაძიებლის ან დიცენზიის მფლობელის მიერ წარდგენილი იმ დოკუმენტების ერთობლიობა, რომლებიც ადასტურებს მის მიერ კონკრეტული სახის ბირთვული და რადიაციური საქმიანობის ამ კანონით განსაზღვრული რადიაციური უსაფრთხოების ღონისძიებების უზრუნველყოფის გარანტიებს.

27. რადიაციური ინციდენტი – დაუგეგმავი შემთხვევა, რომელიც განპირობებულია ოპერატორის შეცდომით, მოწყობილობის გაუმართავობით; წინასაავარიო სიტუაცია, რადიოაქტიური წყაროს დაკარგვა, უნებართვო ქმედება, როგორც წინასწარგანზრახული, ისე უნებრივ, რომლის შედეგების უგულებელყოფა შეუძლებელია ბირთვული და რადიაციური უსაფრთხოების უზრუნველყოფის თვარსაზრისით.

28. რადიაციური რისკი – საფრთხის, საშიშროების, არსებული ან პოტენციური დასხივების შედეგად წარმოქმნილი მავნე შედეგების აღბათობა.

29. რადიოაქტიური დაბინძურება – ნებისმიერ ზედაპირზე, მყარ, თხევად ან აირვან მასალებში რადიოაქტიური ნივთიერებების არსებობა, სადაც მათი არსებობა არ არის

მოსალოდნელი და სასურველი, ასევე პროცესები, რომლებიც ხელს უწყობს მათ შემდგომ განვითარებას.

30. რადიოაქტიური ნარჩენი – რადიოაქტიური მასალა, რომლის შემდგომი გამოყენება არ არის გათვადისწინებული.

31. რადიოაქტიური ნივთიერება – ნივთიერება (რადიოაქტიური წყარო ან მასალა), რომელიც ჩვეულებრივ პირობებში არის მაიონებელი გამოსხივების წყარო.

32. რეგულირებიდან ამოღება – მარეგულირებელი ორგანოს მიერ რადიოაქტიური მასალების ან ბირთვული და რადიაციული ობიექტების ამოღება შემდგომი რეგულირების სფეროდან, დაშვებული საქმიანობების ფარგლებში.

33. რეგულირებიდან ამოღების დონე – მარეგულირებელი ორგანოს მიერ დადგენილი დონე, გამოსატური კუთრი აქტივობის ან სრული (მთლიანი) აქტივობის ერთეულებში, რომლის მიღწევისას ან რომელზე უფრო დაბალი მაჩვენებლის არსებობისას რადიაციური წყარო შესაძლებელია ამოღებულ იქნეს რეგულირებიდან.

34. რეგულირებიდან გამორიცხვა – დასხივების განსაკუთრებული კატეგორიების გამიზნული გამორიცხვა კონტროლის სფეროდან. ამგვარი დასხივება აღინიშნება ტერმინით „გამორიცხული დასხივება“.

35. რეგულირებიდან განთავისუფლება – შემთხვევა, როდესაც უსაფრთხოების ნორმების ზოგიერთი მოთხოვნა შეიძლება უგულებელყოფილი იქნეს.

36. რეგულირებიდან განთავისუფლების დონე – მარეგულირებელი ორგანოს მიერ დადგენილი სიდიდე, გამოსატური კუთრი აქტივობის, სრული აქტივობის, დოზის სიმძლავრის ან რადიაციური ენერჯიის ერთეულებში, რომლის მიღწევისას ან რომლის ქვემოთ რადიაციური წყარო შესაძლებელია ამოღებულ იქნეს კონტროლის სფეროდან.

37. საგანგებო სიტუაცია – ბირთვული და რადიაციული ობიექტზე, გარკვეულ ტერიტორიაზე ან აკვატორიაში ბუნებრივი მოვლენების, სტიქიური უბედურების, ხანძრის, ავარიის, კატასტროფის ან სხვა სახის უბედურების, აგრეთვე დაზიანების საბრძოლო საშუალებათა გამოყენების შედეგად წარმოქმნილი სიტუაცია, როდესაც ირღვევა ადამიანთა ცხოვრებისა და საქმიანობის ნორმალური პირობები, საფრთხე ემუქრება მათ სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას, მარადდება მოსახლეობა და ზიანდება ბუნებრივი გარემო.

38. საკონტროლო ზონა – განსაზღვრული ზონა, რომელშიც პროფესიული დასხივების (დასხივება, მიღებული ბირთვული და რადიაციული ობიექტის ნორმალური მუშაობის რეჟიმში) კონტროლის მიზნით შემოღებულია ან შესაძლებელია შემოღებულ იქნეს

დაცვის სპეციალური ზომები ან უსაფრთხოების მოთხოვნები, რათა ნორმალურ სამუშაო პირობებში თავიდან იქნ ე ს აცილებული რადიოაქტიური დაბინძურების გავრცელება და დასხივება, ასევე შე ი ზღუდ ოს პოტენციური დასხივების ღონ ე .

39. სამედიცინო დასხივება – დასხივება, რომელსაც იღებს: პაციენტი სამედიცინო დიაგნოსტიკის ან მკურნალობის დროს; პირი, რომ ე დიც გამიზნულად და ნებაყოფლობით ეხმარება პაციენტს კომფორტული პირობების შექმნაში (გარდა პროფესი უდი დასხივების ქვეშ მყოფი პირისა); სტუდენტი და მოხადისე, რომლებიც სწავლების ფარგლებში ჩართული არიან სა მედი ცინ ო-ბიოლოგიურ პროგრამებში.

40. უკონტროლო (უპატრონო) რადიოაქტიური წყარო – რადიოაქტიური წყარო, რომელიც არ იმყოფება სახელმწიფო კონტროლის ქვეშ (ეს წყარო ან არასდროს ყო ფილა მარეგულირებელი კონტროლის ქვეშ, ან და იქნა მიტოვებული, დაკარგული ან გადაადგილებული , ან/და მასზე განხორციელდა უკანონო ქმედება).

41. ფიზიკური დაცვა – ავტორიზებულ ობიექტებზე მაიონებელი გამოსხივების წყაროების დაცვის ღონისძიებათა სისტემა, რომელიც მიმართული ა ბირთვული და რადიოაქტიური მასალების მიტაცების ან უკანონო გადატანის აღკვეთ ისკენ ან ამ სისტემის მიმართ საბოტაჟის დაუშვებლობ ისკენ .

42. ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) სისტემა – სამართლებრივი, კვდევითი და საინჟინრო ღონისძიებები, რომელთა მიზანია ბირთვული ტერორ ი ზმის, ბირთვული და რადიოაქტიური მასალების დატაცების ან მათთან არაკანონიერი მოპყრობის თავიდან აცილება.

43. შეტყობინება – შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოსათვის ან საერთაშორისო ორგანიზაციისათვის დროულად წარდგენილი ანგარიში საგანგებო სიტუაციის ან შესაძლო საგანგებო სიტუაციის დეტალების აღწერით; ან ზომები, რომლებიც გატარებულ იქნა საგანგებო სიტუაციის შედეგად შექმნილი პირობების გასარკვევად, ამ სიტუაციაზე რეაგირების პასუხისმგებლობის მქონე ყველა ორგანიზაციის თვის განგაშის რეჟიმში შეტყობინების მიზნით.

44. ჩარევა – ქმედება, რომლის მიზანია იმ მაიონებელი გამოსხივების წყაროებით განპირობებული დასხივების ან დასხივების პოტენციური რისკის შემცირება ან თავიდან აცილება, რომლებიც არ იმყოფებიან კონტროლის ქვეშ ან არ კონტროლდებიან რადიაციური ავარიის შემდეგ.

საქართველოს 2013 წლის 25 მარტის კანონი №488 – ვებგვერდი, 05.04.2013წ.

მუხრი 4. ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების ძირითადი პრინციპები

ამ კანონის პირველი მუხრის მე-2 პუნქტის „ვ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ბირთვური და რადიაციური საქმიანობის განმახორციელებელი პირის და მარეგულირებელი ორგანოს ქმედებები უნდა ემყარებოდეს ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების შემდეგ ძირითად პრინციპებს:

ა) პასუხისმგებლობა უსაფრთხოებისათვის – რადიაციური უსაფრთხოებისთვის პასუხისმგებლობა, პირველ რიგში, ეკისრებათ იმ იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს, რომლებიც ახორციელებენ ამ კანონით რეგულირებად, რადიაციური რისკის მქონე საქმიანობას;

ბ) უსაფრთხოების მართვა და მენეჯმენტი – ყველა დაინტერესებული ორგანიზაციისა და მაღალი რადიაციური რისკის მქონე ობიექტების, ასევე რადიაციური რისკის მქონე სამუშაოების წარმოების უსაფრთხოების ეფექტიანი მმართველობისა და მენეჯმენტის ჩამოყალიბება, განხორციელება და შენარჩუნება;

გ) დასაბუთება – რადიაციური რისკის მქონე ობიექტების ფუნქციონირებისა და ამგვარი რისკის მქონე სამუშაოების წარმოების შედეგად მიყენებული შესაძლო ზიანი არ უნდა აღემატებოდეს მიღებულ სარგებელს;

დ) რადიაციური დაცვის ოპტიმიზაცია – რადიაციური დაცვა ოპტიმიზირებული უნდა იყოს იმგვარად, რომ განხორციელდეს რადიაციური უსაფრთხოების გონივრულად მისაღწევი უმაღლესი დონე;

ე) ცარკვეური ინდივიდებ ისთვის რისკის შემლუღვა – რადიაციური რისკების კონტროლის ღონისძიებების განხორციელების გზით ცარკვეური ინდივიდებ ისათვის დაუშვებელი რისკის ან ზიანის თავიდან აცილების უზრუნველყოფა;

ვ) ახრანდელი და მომავალი თაობების დაცვა – ადამიანებისა და გარემოს, დღევანდელი და მომავალი თაობების დაცვა რადიაციური რისკებისაგან;

ზ) რადიაციური ავარიების თავიდან აცილება – რადიაციური ავარიების პრევენციის მიზნით ყველა აუცილებელი ღონისძიების განხორციელება ;

თ) რადიაციური ავარიებისთვის მზადყოფნა და მათზე რეაგირება – პოტენციურ ბირთვურ და რადიაციურ ავარიებზე რეაგირებისათვის მზადყოფნის, ამგვარი ავარიების მოხდენისას მათი შედეგების შერბილებისა და რიკვიდაციისათვის აუცილებელი ღონისძიებების განხორციელების უზრუნველყოფა;

ი) დაცვითი ღონისძიებები არსებული და არარეგულირებადი რადიაციური რისკების შესამცირებლად – არსებული და არარეგულირებადი რადიაციური რისკების შესამცირებლად განსახორციელებელი დაცვითი ღონისძიებების დასაბუთება და ოპტიმიზაცია;

კ) ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) პრინციპი – ბირთვული და რადიოაქტიური მასალების, მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროების, ნოუ-ჰაუს არასანქციონირებული და არადანიშნულებისამებრ გამოყენებისაგან, უკანონოდ დაუფლებისა და საბოტაჟისაგან სახელმწიფოს მიერ გარანტირებული დაცვა, ასევე ტერორი სტური აქტების, ბირთვული და რადიოაქტიური მასალების არასანქციონირებული გადატანის, მათი შენახვისა და ტრანსპორტირების დროს შესაძლო ბიანის თავიდან აცილება. სახელმწიფოს მხრიდან ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) საფუძველია ეტაპობრივ მიდგომაზე დაფუძნებული სახელმწიფო მოთხოვნები, რომლებიც გამომდინარეობს პოტენციური საფრთხის შეფასებიდან.

თავი II. ბირთვული და რადიაციური საქმიანობის სახელმწიფო რეგულირება

მუხრი 5. ბირთვული და რადიაციური საქმიანობის უსაფრთხოების რეგულირების ძირითადი მიზანი

1. ამ კანონის მე-4 მუხლით განსაზღვრული ბირთვული და რადიაციური უსაფრთხოების ძირითადი პრინციპების განხორციელება უზრუნველყოფს უსაფრთხოების ძირითად მიზანს – დაცურ იქნე ს ადამიანი და გარემო მაიონებელი გამოსხივების მავნე ზემოქმედებისაგან.

2. ამ კანონის მე-4 მუხლით განსაზღვრული ბირთვული და რადიაციური უსაფრთხოების ძირითადი პრინციპები უნდა განხორციელდეს შემდეგი ძირითადი ქმედებების გზით:

ა) ბირთვული და რადიაციური უსაფრთხოების სახელმწიფო პოლიტიკის განსაზღვრა და სტრატეგიის დადგენა;

ბ) ბირთვული და რადიაციური უსაფრთხოების სფეროში სახელმწიფო პროგრამების შემუშავება და დამტკიცება;

გ) ბირთვული და რადიაციური უსაფრთხოების სფეროში კონტროლის ინტეგრირებული

სისტემის შექმნა და ამ სისტემის კოორდინაციის უფლებამოსილების მარეგულირებელი ორგანოსათვის დედეგირება;

დ) ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების სფეროში დადებული საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრ ვადლებულებათა შესრულება;

ე) რადიაციურ ი ავარიის შედეგად დაბინძურებულ ტერიტორიებზე საცხოვრებელი და სამეურნეო საქმიანობის განსაკუთრებული საგანგებო რეჟიმის პირობების დადგენა;

ვ) რადიოაქტიურ ი ნარჩენების მართვის პოლიტიკის განსაზღვრა და სტრატეგიის დადგენა, რადიოაქტიურ ი ნარჩენების მართვის ეროვნული სისტემის შექმნა;

ზ) რადიოაქტიური მასალებისა და წყაროების რეგულირებიდან ამოღების და რეგულირებიდან განთავისუფლების ღონეების განსაზღვრა მათი შეუზღუდავი ან შეზღუდული გამოყენებისთვის;

თ) ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების (დაცულობის) და ფიზიკური დაცვის სფეროებში ნორმატიული აქტების მიღება.

მუხრი 6. ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების სახელმწიფო რეგულირება

1. ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების სახელმწიფო რეგულირებას ახორციელებს სამინისტრო.

2. სამინისტროს სისტემაში ბირთვურ და რადიაციურ უსაფრთხოებაზე უშუალო კონტროლს ახორციელებს ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების დეპარტამენტი (შემდგომ – დეპარტამენტი).

3. სამინისტრო, როგორც მარეგულირებელი ორგანო, პასუხისმგებელია მაიონებელი გამოსხივების მავნე ზემოქმედებისაგან ადამიანისა და გარემოს დაცვაზე, ამ კანონით რეგულირებადი საქმიანობების სახელმწიფო კონტროლზე, დასხივების ღობური ზღვრების დადგენაზე, მარეგულირებელი ღონისძიებებისათვის საკანონმდებლო საფუძვლებისა და ნორმატიული აქტების მომზადებაზე, საქართველოს ტერიტორიაზე რადიაციური სიტუაციის კონტროლზე, რადიაციური ავარიების თავიდან აცილებისათვის აუცილებელი ღონისძიებების დაგეგმვაზე და მათ კონტროლზე, საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმების დამტკიცებაზე, ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) უზრუნველყოფის სამართლებრივი საფუძვლების შექმნაზე. სამინისტრო უზრუნველყოფს დაინტერესებული ქვეყნებისათვის

ინფორმაციის მიწოდებას საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს მეშვეობით. სამინისტრო უფლებამოსილია დაამყაროს პირდაპირი კონტაქტი ატომური ენერჯის საერთაშორისო სააგენტოსთან (აესს) როგორც ყოველდღიური საქმიანობის რეჟიმში, ისე საგანგებო სიტუაციებში საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს გარეშე, მისი შემდგომ ინფორმირებით.

საქართველოს 2013 წლის 25 მარტის კანონი №488 – ვებგვერდი, 05.04.2013წ.

მუხრი 7. მარეგულირებელი ორგანოს ძირითადი ფუნქციები

ამ კანონის მე-6 მუხრის მე-3 პუნქტით განსაზღვრული პასუხისმგებლობის ფარგლებში სამინისტრომ უნდა განახორციელოს:

ა) ბირთვური და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებების, შეთანხმებებისა და საქართველოს კანონმდებლობის შესრულების უზრუნველყოფა;

ბ) რადიაციული უსაფრთხოების რეგულირების სფეროში კანონპროექტებისა და სხვა ნორმატიული აქტების შემუშავება;

გ) ბირთვური და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში სახელმწიფო რეგულირება და კონტროლი;

დ) ამ კანონის პირველი მუხრის მე-2 პუნქტის „ვ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ბირთვური და რადიაციული საქმიანობების ავტორიზაცია;

ე) ბირთვური და რადიაციული ობიექტების, გარემოს მდგომარეობის, მაიონებელი გამოსხივების წყაროების, ბირთვური მასალებისა და დასხივების გამომწვევი საქმიანობის კონტროლი; ამ მიზნით ინსპექტირების განხორციელება ამ კანონის VI თავით განსაზღვრული მოთხოვნების შესაბამისად;

ვ) ამ კანონის პირველი მუხრის მე-3 პუნქტით განსაზღვრული რეგულირებიდან ამოღებული, განთავისუფლებული და გამორიცხული რადიოაქტიური წყაროებისა და საქმიანობების ღონეებისა და კრიტერიუმების დადგენა;

ზ) ბირთვური და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში ჩართული სახელმწიფო, კერძო და არასამთავრობო ორგანიზაციების საქმიანობების კოორდინაცია;

თ) ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში სახელმწიფო პროგრამების განხორციელების კონტროლი;

ი) რადიოაქტიური მასალების, მაიონებელი გამოსხივების გენერატორების, რადიოაქტიური ნარჩენების, მათი მფლობელი დაცვნილი ორგანიზაციების და პროფესიული დომების უწყებრივი რეესტრის შექმნა და მისი წარმოების წესის დამტკიცება;

კ) საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან შეთანხმებით რადიაციულ ავარიებზე საგანგებო რეაგირების გეგმისა და შესაბამისი პროცედურების შემუშავება და დამტკიცება;

ღ) ადგილობრივ რადიაციულ ავარიებზე საგანგებო რეაგირების გეგმების დამტკიცება;

მ) მნიშვნელოვანი რადიაციული ავარიების შემთხვევაში საგანგებო სიტუაციების მართვის სამთავრობო კომისიისთვის ან/და კრიზისების მართვის საუწყებო-თაშორისო ოპერატიული ცენტრისთვის შესაბამისი რეკომენდაციების წარდგენა;

ნ) საერთაშორისო ორგანიზაციებთან კავშირის განხორციელება და მათთვის რადიაციული სიტუაციის თაობაზე ინფორმაციის მიწოდების წესის შესახებ დებულების შემუშავება;

თ) მაღალი რადიაციული რისკის მქონე ობიექტის მშენებლობისათვის გამოყოფილი მიწის ნაკვეთის და პროექტის ექსპერტიზის წესის დადგენა კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით „რადიაციული უსაფრთხოების ნორმები და ძირითადი მოთხოვნები მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობისადმი“;

ბ) დაცვნილი რეაგირების შემთხვევაში, საჭიროებისამებრ, შესაბამისი კომპეტენტური ორგანიზაციის განსაზღვრა დებუქტივაციის სამუშაოთა ჩატარებისა და ობიექტის ექსპერტადაციიდან გამოყვანის მიზნით (დეკომისიისათვის);

ვ) ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის დაცვნილის გაუქმება ან/და ამ საქმიანობის რეგულირებიდან ამოღების თაობაზე გადაწყვეტილების გამოტანა;

გ) ბირთვული და რადიაციული ობიექტების არადაცვნილი რეაგირებუდი საქმიანობის გამოვდენა და საქართველოს კანონმდებლობით გათვადისწინებუდი ქმედებების განხორციელება;

ს) ქვეყანაში არსებული რადიაციური მდგომარეობის შესახებ ყოველწიური ანგარიშის საქართველოს მთავრობისათვის წარდგენა;

ტ) საზოგადოების ინფორმირება რადიაციური მდგომარეობის იმ ასპექტების შესახებ, რომლებიც არ არის სახელმწიფო ან/და კომერციული საიდუმლოება;

უ) რადიოაქტიური ნარჩენების უსაფრთხო მართვაზე კონტროლის განხორციელება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით;

ფ) ბირთვურ და რადიაციურ საქმიანობასთან დაკავშირებული შესაბამისი რიცენზიებისა და ნებართვების გაცემა და გაუქმება;

ქ) ბირთვური და რადიაციური საქმიანობის რიცენზიის პირობების დარღვევის შემთხვევაში რიცენზიის მფლობელის მიმართ საქართველოს კანონმდებლობით გათვადისწინებული ღონისძიებების გატარება;

ღ) კომპეტენციის ფარგლებში ბირთვური გაუფრცხვანების გარანტიებზე საქართველოს პასუხისმგებლობის უზრუნველყოფა.

მუხრი 8. აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების და ადგილობრივი თვითმმართველობის შესაბამისი ორგანოების კომპეტენცია ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების სფეროში

1. აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების და ადგილობრივი თვითმმართველობის შესაბამისი ორგანოების კომპეტენცია ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების სფეროში განისაზღვრება საქართველოს კონსტიტუციით, ამ კანონით და სხვა ნორმატიული აქტებით.

2. ამ კანონის მიზნებიდან გამომდინარე, ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების სფეროში აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების და ადგილობრივი თვითმმართველობის შესაბამისი ორგანოების კომპეტენციას განეკუთვნება:

ა) სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელების ხელშეწყობა;

ბ) სახელმწიფო პროგრამების განხორციელებაში მონაწილეობა;

გ) მარეგულირებელი ორგანოს მხარდაჭერა მისი უფლებამოსილების განხორციელებაში, მათ იურისდიქციაში მყოფ ტერიტორიებზე, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ ფარგლებში;

დ) მაიონებელი გამოსხივების მავნე ზემოქმედების შედეგად დაზარალებული მოსახლეობისათვის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით დახმარების განწევა;

ე) მათ იურისდიქციაში მყოფ ტერიტორიებზე მომეტებული რადიაციური რისკის ბირთვული და რადიაციური ობიექტების განთავსებაზე ან მათი ექსპლუატაციის შეწყვეტაზე გადაწყვეტილების მიღებაში მონაწილეობა.

მუხრი 9. ბირთვული და რადიაციური უსაფრთხოების სფეროში უფლებამოსილი სხვა აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებები

ბირთვული და რადიაციური უსაფრთხოების სფეროში უფლებამოსილი აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებები არიან :

ა) საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო – ბირთვული და რადიაციური ობიექტების მშენებლობისა და ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის ექსპორტის, იმპორტის, რეექსპორტის ან ტრანზიტის ნებართვის გაცემა, მაიონებელი გამოსხივების კონტროლის ხელსაწყოების მეტროლოგიური უზრუნველყოფა;

ბ) საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო – ეროვნული და ტრანსსასაზღვრო რადიაციური ავარიებისთვის მზადყოფნის და მათი შედეგების რიკვიდაციის, ბირთვული და რადიაციური ობიექტების (გარდა მაიონებელი გამოსხივების გენერატორების შემცველი ობიექტებისა) ფიზიკური დაცვის უზრუნველყოფა და კონტროლი; რადიოაქტიური მასალების გადაზიდვის, იმპორტის, ექსპორტისა და ტრანზიტის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, რადიოაქტიური მასალების არადეგადური მიმოქცევის თავიდან აცილებისა და აღკვეთის ღონისძიებების კოორდინაცია;

გ) საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო – თავდაცვის სამინისტროსადმი დაქვემდებარებული ბირთვული და რადიაციური ობიექტების უსაფრთხოება და ფიზიკური დაცვა, ბირთვული ავარიის შემთხვევაში – საგანგებო სიტუაციაზე რეაგირების გეგმის ფარგლებში ავარიის შედეგების რიკვიდაციის და კანონით გათვარისწინებულ სხვა საქმიანობაში მონაწილეობა;

დ) (ამოღებულია – 25.03.2013, №488);

ე) საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო – ბირთვული და რადიაციული ავარიის დროს დობური ზღვრების დადგენა, ავარი აზე რეაგირების გეგმის ფარგლებში ავარიის შედეგების რიკვიდაციაში მონაწილეობა, რადიოფარმაკრეპარატების რეგისტრაცია, დასახივების ქვეშე მყოფ მუშაკთა პერიოდული სამედიცინო შემოწმების წესის დადგენა ;

ვ) საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო – სურსათში, სასმელ წყარაში, ცხოველის საკვებში და ნიადაგში რადიონუკლიდების შემცველობაზე კონტროლის განხორციელება;

ზ) საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო – საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრ ვადლებურებათა შესრულებაზე კონტროლის განხორციელება; საერთაშორისო ორგანიზაციებთან ურთიერთობის კოორდინაცია;

თ) საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო – ბირთვული და რადიოაქტიური მასალების საქართველოს ტერიტორიიდან ექსპორტზე, საქართველოს ტერიტორიაზე იმპორტსა და ტრანზიტზე კონტროლის განხორციელება .

საქართველოს 2013 წლის 25 მარტის კანონი №488 – ვებგვერდი, 05.04.2013წ.

მუხრი 10. სამინისტროს მარეგულირებელი და მაკონტროლებელი ფუნქციები

1. სამინისტროს მარეგულირებელი ფუნქციებია:

ა) ნორმატიული აქტების შემუშავება და მათი აღსრულების ხელშეწყობა;

ბ) რადიაციული უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მონიტორინგის პროგრამების შემუშავების, მაიონებელი გამოსხივების წყაროებისა და ბირთვული მასალების რეესტრის წარმოების, პროფესიული დასახივებისა და რადიოაქტიური ნარჩენების მართვის, დასახივების დასაშვები და საკონტროლო ღონეების და რეგულირებიდან ამოღების ღონეების დადგენის, ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) პირობებისა და მეთოდების და ადგილობრივი რადიაციული ავარი ებ ი ს გეგმების შემუშავების კოორდინაცია;

გ) უსაფრთხოების მოთხოვნათა დარღვევის შემთხვევაში აუცილებელი იძულებითი ღონისძიებების განხორციელება ;

დ) საქართველოში რადიაციური მდგომარეობის მონიტორინგის კოორდინაცია;

ე) კომპეტენციის ფარგლებში სახელმწიფო ორგანოებთან და არასამთავრობო ორგანიზაციებთან, კერძო სტრუქტურებთან, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებთან და მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებთან ინფორმაციის გაცვლა ;

ვ) თავისი მარეგულირებელი ფუნქციების გაძლიერების მიზნით უსაფრთხოების სფეროში კვდევითი სამუშაოების ინიც ი ირებ ის , კოორდინაცია ის ა და მონიტორინგი ს განხორციელ ება ;

ზ) დეპარტამენტის პერსონალის ინდივიდუალური დომების მონიტორინგი ს განხორციელდებისა და სამედიცინო გამოკვდევები ს ჩატარების უზრუნველყო ფა ;

თ) ბირთვური იარაღის ა და ბირთვური მასალების გაუზრცდვებლობ აზე კონტროლი ს განხორციელ ება .

2. ბირთვური და რადიაციური ი საქმიანობის უსაფრთხოებ ის სფეროში სამინისტროს მაკონტროლებელი ფუნქციებია:

ა) საქართველოს კანონმდებლობით გათვადისწინებუდ მოთხოვნათა შესრუდებაზე სახელმწიფო კონტროლის განხორციელდება;

ბ) რიცენზიის (ნებართვის) მფლობელის მიერ ბირთვური და რადიაციური საქმიანობის უსაფრთხოებაზე წარდგენილი ინფორმაციის შეფასება როგორც ამ საქმიანობის განხორციელდებაზე რიცენზიის (ნებართვის) გაცემამდე, ი სე გაცემის შემდეგ, დადგენილი პერიოდულობით ;

გ) ბირთვური და რადიაციური ობიექტების გეგმური და არაგეგმური ინსპექტირება (ამ კანონის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის ,, ვ “ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ბირთვური და რადიაციური საქმიანობებისათვის) ბირთვური და რადიაციური საქმიანობის უსაფრთხოებისა და ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) მოთხოვნების შესრუდებაზე კონტროლის განსახორციელდებად ;

დ) რადიოაქტიური წყაროს მფლობელობის შეცვლაზე კონტროლის განხორციელდება ;

ე) რადიო ა ქტიური ნარჩენების მართვ აზე კონტროლი ს განხორციელდება ;

ვ) ბირთვური და რადიაციური თვადსაზრისით სახიფათო ან პოტენციურად სახიფათო

მდგომარეობის აღმოჩენის შემთხვევაში მის აღმოსაფხვრელად ადეკვატური ღონისძიებების გატარების უზრუნველყოფა;

ბ) ბირთვური და რადიაციური მასალების და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროების (მაიონებელი გამოსხივების გენერატორების გარდა) ტრანსპორტირებისა და შენახვა - დასაწყოებისათვის განკუთვნილი კონტეინერების შესაბამისობის დადგენაზე კონტროლი ს განხორციელება ;

თ) რიცენზიატის მიერ წარდგენილი ყოველწლიური უსაფრთხოების ანგარიშის და უსაფრთხოების შეფასების განხილვა შემდგომი რეაგირების მიზნით;

ი) ყოველდღიური სამუშაო რეჟიმის დროს და ავარიური სიტუაციების შექმნისას რადიაციური დასხივების შეფასებაზე კონტროლი ს განხორციელება ;

კ) პროფესიური ღობური დასხივების ოპტიმიზაციის ათვის ინდივიდუალური პროფესიური ღობური დასხივების მონიტორინგის კონტროლი;

ღ) უკონტროლო (უპატრონო) რადიოაქტიურ წყაროებთან მოპყრობაზე და საგანგებო სიტუაციებში გადაუდებელი აღდგენითი სამუშაოების ჩატარებაზე კონტროლი ს განხორციელება .

3. უსაფრთხოების შეფასების მიზნით სამინისტრო უფლებამოსილია შეასრულოს შემდეგი დამატებითი ფუნქციები:

ა) განახორციელოს დამოუკიდებელი რადიოლოგიური მონიტორინგი ბირთვური და რადიაციური ობიექტების მიმდებარე ტერიტორიებზე;

ბ) ჩაატაროს დამოუკიდებელი კვლევები და ხარისხის კონტროლის გამომგები .

თავი III. ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოება

მუხრი 11. ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების მოთხოვნები

1. დაუშვებელია ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის განხორციელება ამ კანონის IV თავით გათვარისწინებული ავტორიზაციის გარეშე. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების მოთხოვნები იდგინდება კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით „რადიაციული უსაფრთხოების ნორმები და ძირითადი მოთხოვნები მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობისა დმი“.

2. ავტორიზაციის მიზნით საქმიანობის განმახორციელებელი (ოპერატორი) სამინისტროს წარ უდგენს რადიაციული დაცვის პროგრამას ან, საქმიანობის რადიაციული რისკიდან გამომდინარე, ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების შეფასებას, რომელშიც ასახული უნდა იყოს ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების მოთხოვნების შესრულების გზები.

3. მაღალი რადიაციული რისკის მქონე ბირთვულ და რადიაციულ საქმიანობაზე რიცენზიის მფლობელი ვადდება 10 წელიწადში ერთხელ მარეგულირებელ ორგანოს დასამტკიცებლად წარუდგინოს ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების შეფასების განახლებული ანგარიში.

4. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების შეფასების ანგარიში შეიძლება წარ ედგინოს მარეგულირებელ ორგანოს მისი მოთხოვნის თანახმად და მის მიერ ვე დაწესებულ ვადებში. მარეგულირებელმა ორგანომ შეიძლება ანგარიშის განხილვისათვის მოითხოვოს დამატებითი ინფორმაცია და დაამტკიცოს ანგარიში ან უარი თქვას მის დამტკიცებაზე.

5. მაღალი რადიაციული რისკის მქონე ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის უსაფრთხოების შეფასებისა და მისი ანგარიშისადმი ძირითადი მოთხოვნები განისაზღვრება საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის შესაბამისი ნორმატიული აქტით.

6. დაუშვებელია ოპერატორის მიერ სამინისტროს თანხმობის გარეშე საქმიანობაში ისეთი ცვლილების შეტანა, რომელიც გავრენას მოახდენს მუშაკთა ან/და გარემოს რადიაციულ უსაფრთხოებაზე.

საქართველოს 2013 წლის 25 მარტის კანონი №488 – ვებგვერდი, 05.04.2013წ.

მუხრი 12. სურსათით, სასმელი და მინერალური წყრით, ნედლეულითა და ნიადაგით გამონწვეური დასხივების შეზღუდვა

1. სურსათში, სასმელ და მინერალურ წყაროში, ნედლეულსა და ნიადაგში რადიონუკლიდების შემცველობის დასაშვებ ო დონეებ ო დგინდება კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით „რადიაციური უსაფრთხოების ნორმები და ძირითადი მოთხოვნები მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობისადმი“ .

2. აკრძალულია რადიოაქტიურად დაბინძურებული ნედლეულის, ს ურსათის , სასმელი და მინერალური წყლის, ასევე მათთან შეხებაში მყოფი პროდუქციის და საქონლის იმპორტ ო, ექსპორტი და დამუშავება, თუ დაბინძურების დონე აღემატება დადგენილ დაბინძურების დასაშვებ დონეებს.

3. სასმელი წყლის მიმწოდებელი ფიზიკური თუ იურიდიული პირი პასუხისმგებელია მისაწოდებელ წყ ა რ შ ი რადიონუკლიდ ების შემცველობაზე კონტროლის განხორციელებ ისთვის , კონტროლის შედეგების შენახვ ო სა და ანალიზ ისთვის .

მუხრი 13. ბუნებრივი წყაროებით გამოწვეული დასხივების შეზღუდვა

1. ბუნებრივი რადიონუკლიდებით მოსახლეობის დასხივების შეზღუდვის მიზნით კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით „რადიაციური უსაფრთხოების ნორმები და ძირითადი მოთხოვნები მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობისადმი“ დგინდება შენობებში, სამუშაო ადგილებზე, წიაღის ეურის მოპოვების ადგილებზე და გარემოში ბუნებრივი დასხივების გაზომვების ჩატარების წეს ო .

2. წიაღის ეურის მოპოვების სამუშაოები უნდა წარმოებდეს ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების შეფასების საფუძვედზე , საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

3. სამინისტრო შესაბამისი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით ადგენს სამუშაო ადგილებზე რადონის მოცულობითი აქტივობის დასაშვებ დონეს და სამშენებლო საქმიანობისათვის განკუთვნილი მიწის ნაკვეთების რადიაციური მდგომარეობის შეფასების პირობებს. კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით „რადიაციური უსაფრთხოების ნორმები და ძირითადი მოთხოვნები მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობისადმი“ დგინდება სამშენებლო მასალებისა და მშენებლობისთვის განკუთვნილი პროდუქციის დაბინძურების დასაშვებ ო დონეებ ო . აღნიშნული მასალები და პროდუქცია ექვემდებარება რადიაციურ კონტროლს.

4. საშენი მასალების მწარმოებლები ვადლებური არიან, უზრუნველყონ საშენ მასალებში რადიონუკლიდების შემცველობის გაზომვა, აწარმოონ შედეგების აღრიცხვა და მიღებული შედეგების შეფასება.

მუხრი 14. სამედიცინო დასხივება

1. სამედიცინო მიზნებისათვის (დიაგნოსტიკა, თერაპია) გამოიყენება მხოლოდ საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ რეგისტრირებული რადიოფარმპრეპარატები.

2. სამედიცინო დასხივებისადმი მოთხოვნები, დასხივების რეკომენდებული დონეები, დასხივების ხარისხის გარანტიები, მოთხოვნები მუშაკთა სპეციალური პროფესიული განათლებისადმი განისაზღვრება ამ კანონის მე-11 მუხრის პირველ პუნქტში მითითებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით.

თავი IV. ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ავტორიზაციის სისტემა

მუხრი 15. ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ავტორიზაცია

ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში ავტორიზაციის სისტემა მოიცავს რიცენზიისა და ნებართვის გაცემის პროცედურებს.

მუხრი 16. ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის რიცენზია

1. სამინისტრო ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის რიცენზიას გასცემს „რიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით. რიცენზია გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით.

2. ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის რიცენზია გაიცემა შემდეგ საქმიანობებზე:

ა) მაღალი რისკის ბირთვული და რადიაციული ობიექტის დაპროექტება;

ბ) მაღალი რისკის ბირთვული და რადიაციური ობიექტის ექსპლუატაცია;

გ) მაღალი რისკის ბირთვული და რადიაციური ობიექტის ექსპლუატაციიდან გამოყვანა და დეკომისია;

დ) რადიოაქტიური მასალების წარმოება (დამზადება), ფლობა, დროებითი შენახვა, გამოყენება-რეაღიზაცია;

ე) მაიონებელი გამოსხივების გენერატორის სამედიცინო მიზნით გამოყენება;

ვ) მაიონებელი გამოსხივების წყაროს სამედიცინო (სამკურნალო) მიზნით გამოყენება;

ზ) რადიოაქტიური ნივთიერებების (რადიოფარმაცეუტიკების) სამედიცინო დიაგნოსტიკის მიზნით გამოყენება;

თ) რადიოაქტიური ნივთიერებების (რადიოფარმაცეუტიკების) სამედიცინო სამკურნალო მიზნით გამოყენება;

ი) მაიონებელი გამოსხივების გენერატორის ან / და რადიოაქტიური მასალების მომსახურების მიწოდების მიზნით გამოყენება;

კ) მაიონებელი გამოსხივების გენერატორის სამრეწველო მიზნით გამოყენება;

ლ) მაიონებელი გამოსხივების წყაროს სამრეწველო მიზნით გამოყენება;

მ) მაიონებელი გამოსხივების გენერატორის სამეცნიერო-კვლევითი და სასწავლო მიზნით გამოყენება;

ნ) მაიონებელი გამოსხივების წყაროს სამეცნიერო-კვლევითი და სასწავლო მიზნით გამოყენება;

ო) მაიონებელი გამოსხივების გენერატორის და რადიოაქტიური მასალების შემცველი დანადგარების მომსახურება ა და მათი სარემონტო სამუშაოები ს ჩატარება ;

პ) ბირთვული მასალების, რადიოაქტიური წყაროების და რადიოაქტიური ნარჩენების

ტრანსპორტირება;

ჟ) რადიოაქტიური წყაროების ა და ნარჩენების კონდიციონირება, შენახვა და დამარხვა, რადიოაქტიური ნივთიერებებით დაბინძურებული მოწყობილობების, ტერიტორიის ან/და სათავსების დეკონტამინაცია ;

რ) რადიოაქტიური წყაროებისა და ნარჩენების გადაზიდვისა და შენახვისათვის განკუთვნილი კონტეინერების დამზადება;

ს) მაიონებელი გამოსხივების წყაროების საექსპერტო - ინსტრუმენტ უ და გამოცდები, მეტროლოგია, იუსტირება, მონტაჟი.

3. ბირთვული და რადიაციური საქმიანობის დაცვზია შეიძლება გა ი ცე ს როგორც ამ მუხრის მე-2 პუნქტით გათვარისწინებული საქმიანობებისათვის კომპრექსურად, ი სე ცარკეული საქმიანობ ებ ისათვის ან საქმიანობის განხორციელების ცარკეული ეტაპების შესაბამისად.

4. მაღარი რისკის ბირთვული და რადიაციური ობიექტების განმსაზღვრე დ ი კრიტერიუმები დგინდება ამ კანონის მე-11 მუხრის პირველ პუნქტში მითითებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით.

5. ბირთვული და რადიაციური საქმიანობის დაცვზია არ გაიცემა ამ კანონის პირველი მუხრის მე-3 პუნქტით გათვარისწინებულ რეგულირებიდან გამორიცხულ საქმიანობებზე და მაიონებელი გამოსხივების მაგენერირებელი წყაროების ტრანსპორტირებასა და შენახვაზე.

6. უცხო ქვეყნის მიერ გაცემული დაცვზიის ა და ნებართვის აღიარება რეგულირდება „ დაცვზიებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართველოს კანონის მე-2 მუხრის მე-4 პუნქტით.

მუხრი 17. დაცვზიის გაცემის წესი

1. ოპერატორი დაცვზიის მისაღებად სამინისტროს წარუდგენს წერილობით განცხადებას. განცხადების წარდგენა, განხილვა და წარმოებაში მიღება ხორციელდება „ დაცვზიებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

2. „ დიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართველოს კანონით გათვადისწინებული საბუთების გარდა, დიცენზიის მისაღებად წარსადგენ განცხადებას უნდა დაერთოს:

ა) მონაცემები (საქმიანობის კონკრეტული სახეობის აღწერა, მონაცემები მაიონებელი გამოსხივების წყაროს და მისი განლაგების ადგილის შესახებ, ინფორმაცია რადიაციურ უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელი პირის, წარმოქმნილი ნარჩენებისა და მათთან მოპყრობის თაობაზე);

ბ) რადიაციური დაცვის პროგრამა, რომელშიც წყაროს კატეგორიის, შესაძლო რისკის, ასევე საქმიანობის სახეობის გათვადისწინებით, განსაზღვრულია რადიაციური უსაფრთხოების ძირითადი პრინციპების დაცვის პირობები და მეთოდები, დანადგარის ან/და წყაროს ტექნიკური მონაცემები, ასევე ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) უზრუნველყოფის პირობები;

გ) მუშაკთა სია და მათი კვალიფიკაციისა და პროფესიული ცოდნის დამადასტურებელი დოკუმენტები;

დ) მუშაკთა სამედიცინო შემოწმების მონაცემები;

ე) რადიოაქტიური წყაროების საქართველოში შემოტანის და საქართველოდან გატანის გეგმა-გრაფიკი ;

ვ) უცხოური კომპანიის საქართველოში საქმიანობის დიცენზირების შემთხვევაში – დამატებით:

ვ.ა) საქართველოს ტერიტორიაზე კონკრეტული საქმიანობის განხორციელების თაობაზე ხელშეკრულების ან პროექტის ასლი;

ვ.ბ) კომპანიის საგარანტიო წერილი შემოტანილი რადიოაქტიური წყაროების სამუშაოს დამთავრების შემდეგ გატანის თაობაზე, გატანის ვადის მითითებით.

3. მაღალი რადიაციური რისკის მქონე საქმიანობის დიცენზირების შემთხვევაში რადიაციური დაცვის პროგრამის ნაცვრად წარდგენილი უნდა იქნეს ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების შეფასება, რომელიც მოიცავს რადიაციური დაცვის პროგრამას და დეკომისიის (ან ობიექტის დახურვის, საქმიანობის სახეობიდან გამომდინარე) გეგმას.

4. დიცენზიის გაცემის მიზნით სამინისტროს მიერ დაწყებულ ადმინისტრაციულ წარმოებაში (გარდა ამ კანონის მე-16 მუხრის მე-2 პუნქტის „ ე “ , „ ბ “ , „ თ “ , „ კ “ , „ მ

„ „ ო “ „ „ რ “ და „ ს “ ქვეპუნქტებით გათვარისწინებული შემთხვევებისა) საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო მონაწილეობს დაინტერესებული ადმინისტრაციული ორგანოს სახით „ რიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

5. ოპერატორის მიერ წარდგენილი დოკუმენტების ანალიზის საფუძველზე სამინისტრო იღებს გადაწყვეტილებას რიცენზიის გაცემის ან მის გაცემაზე უარის თქმის შესახებ.

6. სადირცენზიო პირობების შესრულებაზე კონტროლს ა ხორციელებს სამინისტრო.

მუხრი 18. ნებართვის გაცემის პირობები

1. სამინისტრო ნებართვის გაცემის თაობაზე გადაწყვეტილებას იღებს „ რიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართველოს კანონით დად გ ენილი წესით.

2. ნებართვა გაიცემა, როგორც რიცენზიის ფარგლებში ერთჯერადი ქმედების განხორციელების უფლება , და მისი მოქმედების ვადაა არა უმეტეს 1 წელი სა , გარდა ამ მუხრის მე-7 პუნქტით გათვარისწინებული შემთხვევისა.

3. ნებართვის აღებას ექვემდებარება:

ა) რადიოაქტიური მასალების შექმნა და გადაცემა;

ბ) რადიოაქტიური მასალების, ნედლეულის, რომლებიდანაც შესაძლებელია ბირთვული მასალის მიღება ან წარმოება, დანადგარების, რომლებიც შეიცავს რადიოაქტიურ ნივთიერებებს, ბირთვული ტექნოლოგიების ან ნოუ-ჰაუს იმპორტი, ექსპორტი, აგრეთვე რადიოაქტიური წყაროების ექსპორტი, იმპორტი და ტრანზიტი ;

გ) რადიოაქტიური ნარჩენების ექსპორტი .

4. „ რიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართველოს კანონით გათვარისწინებული საბუთების გარდა, ამ მუხრის მე-3 პუნქტის „ ა “ ქვეპუნქტით გათვარისწინებულ საქმიანობაზე ნებართვის მისაღებად წარსადგენ განცხადებას უნდა დაერთოს:

ა) მყიდველის ა და გამყიდველის ბირთვური და რადიაციური საქმიანობის დაცვები ების ასრები;

ბ) მონაცემები რადიოაქტიური მასადის ან მაიონებელი გამოსხივების წყაროს შესახებ (სახეობა, აქტივობა და სხვა საპასპორტო მონაცემები, აგრეგატური მდგომარეობა), წყაროს განთავსების ადგილი და ფიზიკური დაცვის სისტემის აღწერა;

გ) საჭიროების შემთხვევაში ტრანსპორტირებაზე დაცვების ასრი;

დ) ბირთვური მასადის ტრანზიტის შემთხვევაში – დამატებით ტვირთის გამგზავნ და მიმღებ მხარეებს შორის დადებული შეთანხმება (ხელშეკრულება) .

5. ამ მუხდის მე-3 პუნქტის „ ბ “ ქვეპუნქტით გათვადისწინებულ საქმიანობებზე „ დაცვებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართველოს კანონით გათვადისწინებული საბუთების გარდა წარსადგენი საბუთები განსაზღვრულია ამ კანონის 39-ე, მე- 40 და 41-ე მუხდებით .

6. ამ მუხდის მე-3 პუნქტის „ გ “ ქვეპუნქტით გათვადისწინებულ საქმიანობ აზე „ დაცვებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართველოს კანონით გათვადისწინებული საბუთების გარდა წარსადგენი საბუთები განსაზღვრულია ამ კანონის 39-ე მუხდით.

7. სამედიცინო დანიშნულებით რადიოფარმპრეპარატების იმპორტისას ამ მუხდის მე-3 პუნქტის „ ბ “ ქვეპუნქტით გათვადისწინებული ნებართვა შეიძლება გაიცეს მრავალჯერადი ქმედების განხორციელებისათვის, 1 წდის ვადით, როდესაც აღნიშნულ საქმიანობას ახორციელებს ამ კანონის მე-16 მუხდის მე-2 პუნქტის „ ბ “ ან/და „ თ “ ქვეპუნქტით გათვადისწინებული საქმიანობის განმახორციელებელი , ბირთვური და რადიაციური საქმიანობის დაცვების მქონე პირი.

8. ამ მუხდის მე- 7 პუნქტით გათვადისწინებულ შემთხვევაში, ამავე მუხდის მე-3 პუნქტის „ ბ “ ქვეპუნქტით გათვადისწინებული საქმიანობის ნებართვის საფუძვედზე, მისი მოქმედების 1 წდის განმავლობაში, რადიოფარმპრეპარატების იმპორტისას შემოსავლების სამსახური შესაბამის ინფორმაცია ს ა წვდის სამინისტროს და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსთან არსებულ სამხედრო-ტექნიკურ საკითხთა მუდმივმოქმედ კომისიას. წარსადგენი ინფორმაციის ნუსხა განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

მუხდო 19. დაცვების ან ნებართვის გაცემაზე უარი

რიცენზიის ან ნებართვის გაცემაზე უარის თქმის საფუძველი და მის გაცემაზე უარის გასაჩივრების წესი განისაზღვრებულია „რიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით.

მუხრი 20. საღიცენზიო და სანებართვო პირობების შესრულებაზე კონტროლის განხორციელება, რიცენზიის ან ნებართვის გაუქმება

1. საღიცენზიო და სანებართვო პირობების შესრულებაზე კონტროლს ახორციელებს სამინისტრო.

2. კონკრეტულ საქმიანობასთან დაკავშირებული მომეტებული რისკის გათვალისწინებით, მაიონებელი გამოსხივების მავნე შემოქმედებისაგან ადამიანისა და გარემოს დასაცავად სამინისტრომ შეიძლება მიიღოს გადაწყვეტილება რიცენზიის ან/და ნებართვის გაუქმების შესახებ.

3. საღიცენზიო და სანებართვო პირობების შესრულებაზე კონტროლი ს განხორციელების და რიცენზიის ან ნებართვის გაუქმების პროცედურები განისაზღვრებულია „რიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით.

4. რიცენზიის გაუქმება მის მფლობელს არ ათავისუფლებს პასუხისმგებლობისაგან, უზრუნველყოს მაიონებელი გამოსხივების წყაროების რადიაციური ან ფიზიკური დაცვა და სამინისტროს დადგენილი წესით წარუდგინოს ინვენტარიზაციისა და პროფესიული დასხივების დოზების მონაცემები.

მუხრი 21. საღიცენზიო ან სანებართვო მოწმობის დაკარგვა ან დაზიანება

საღიცენზიო ან სანებართვო მოწმობის დაკარგვის ან დაზიანების შემთხვევაში დუბლიკატის გაცემის წესი განისაზღვრებულია „რიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით.

თავი V. დიცენზიის მფლობელის უფლება-მოვალეობანი

მუხრი 22. დიცენზიის მფლობელის უფლებები

დიცენზიის მფლობელი უფლებამოსილია:

- ა) აწარმოოს დიცენზიი ით განსაზღვრული საქმიანობა;
- ბ) დიცენზიის გაცემამდე უარის თქმის შემთხვევაში მიიღოს წერილობითი განმარტება;
- გ) დიცენზიის გაცემამდე უარის თქმის ან დიცენზიის გაუქმების შემთხვევაში გაასაჩივროს იგი საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით .

მუხრი 23. დიცენზიის მფლობელის მოვალეობები

დიცენზიის მფლობელი დიცენზიით განსაზღვრული საქმიანობის შესაბამისად ვადდებუღია:

- ა) უზრუნველყოს ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოება, ფიზიკური დაცვა და საგანგებო სიტუაციებისა თვის მზადყოფნა;
- ბ) თანამედროვე ტექნიკური და სამეცნიერო ღონის გათვადისწინებით სისტემატურად შეაფასოს სადიცენზიო პირობების შესრულება და პრაქტიკაში დანერგოს შეფასების შედეგები;
- გ) დაიცვას სადიცენზიო პირობები, დაუყოვნებლივ გამოიძიოს ამ პირობების ნებისმიერი დარღვევა, მიიღოს ზომები მათ აღმოსაფხვრელად და დარღვევის განმეორების თავიდან ასაცილებლად ; დასხივების დასაშვები ღონის გადაჭარბების ყველა შემთხვევის დროს ჩაატაროს მოკვდევა და შედეგები წერილობით აცნობოს სამინისტროს;
- დ) მარეგულირებელ ორგანოს წერილობით შეატყობინოს საქმიანობასთან

დაკავშირებული ნებისმიერი ცვლილების ან საქმიანობის გაფართოების თაობაზე და წარმოადგინოს ამ ცვლილებაასთან დაკავშირებული შესაბამისი დოკუმენტაცია და რადიაციური დაცვის განახლებული პროგრამა;

ე) მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობის ყველა ეტაპზე დაიცვას რადიაციური დაცვის პროგრამით განსაზღვრული ვადდებულებები, რომელიც მოიცავს ხარისხის უზრუნველყოფისა და მონიტორინგის პროგრამებს და რადიაციურ ავარიამზე რეაგირების გეგმას ;

ვ) დაიცვას ადმინისტრაციული და ტექნოლოგიური პირობებით განსაზღვრული გაზომვების ჩატარების და გამზომი ხელსაწყოების უნიფიცირების მოთხოვნები;

ზ) მიიღოს მხოლოდ ისეთი მაიონებელი გამოსხივების წყაროები, რომლებსაც აქვს შესაბამისი თანმხრები დოკუმენტაცია და ნიშნური, რომელიც მოთავსებულია შესაბამისი მარკირების მქონე დამცავ შეფუთვაში – კონტეინერში ;

თ) მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან და რადიოაქტიურ ნარჩენებთან მუშაობის უფლება მიანიჭოს მხოლოდ იმ პირებს, რომლებსაც აქვთ სპეციალური პროფესიული ცოდნა, აკმაყოფილებენ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ პირობებს და არ აქვთ აღნიშნული საქმიანობისათვის სამედიცინო უკუჩვენება;

ი) დაუყოვნებლივ შეატყობინოს სამინისტროს ტექნოლოგიურ პროცესებში მომხდარი გადახრების, ასევე ფიზიკური დაცვის პირობების ან/და ავარი ებისათვის მზადყოფნის დარღვევების შესახებ, რომელიც მნიშვნელოვანია ბირთვული და რადიაციური უსაფრთხოების თვალსაზრისით ;

კ) უზრუნველყოს საზოგადოების ინფორმირება ბირთვული და რადიაციური უსაფრთხოების იმ საკითხებზე, რომლებიც არ არის სახელმწიფო ან კომერციული საიდუმლოება;

ღ) უზრუნველყოს სათანადო პირობები სამინისტროს მიერ ინსპექტირების შეუფერხებლად განხორციელებისათვის ;

მ) ორგანიზება გაუწიოს და ფინანსურად უზრუნველყოს მუშაკთა ჯანმრთელობის ყოველწიური პროფესიული შემოწმება ; შემოწმების უარყოფითი შედეგების დადგენისას გადაიყვანოს მუშაკი სხვა პროფილის სამუშაოზე;

ნ) უზრუნველყოს ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებთან კავშირის ორგანიზება ბირთვული და რადიაციური ავარიების შესახებ დროული შეტყობინებისათვის;

ო) მოამზადოს და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების დაცვით გადასცეს შესაბამის ფიზიკურ ან იურიდიულ პირს ტრანსპორტირებისათვის განკუთვნილი რადიაციური მასალები, რადიოაქტიური წყაროები და საცავში გადასაცემი რადიოაქტიური ნარჩენები;

პ) უზრუნველყოს ობიექტებზე დამსწრე და ხეივანკრუდებით მომუშავე პირთა რადიაციური უსაფრთხოება;

ჟ) ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების, ასევე ფიზიკური დაცვის მოთხოვნების შესრულების უწყვეტი კონტროლის განხორციელების მიზნით რადიაციური დაცვის პასუხისმგებელ პირად დანიშნოს შესაბამისი ცოდნის მქონე მუშაკი, ხოლო მაღალი რადიაციური რისკის მქონე ობიექტზე შექმნას რადიაციური უსაფრთხოების სამსახური;

რ) უზრუნველყოს ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების, ასევე ფიზიკური დაცვის საკითხებში მუშაკთა სპეციალური პროფესიური სწავლება და რეგულარული ტრენინგი;

ს) ბირთვური მასალების და მათგან მიღებული გამოსხივების სხვა წყაროების გადაცემის ან გაყიდვის შემთხვევაში ეს პროცედურა განხორციელდეს მხოლოდ შესაბამისი შეტყობინების და თანხმობის მიღების შემდეგ;

ტ) აწარმოოს მათგან მიღებული გამოსხივების წყაროების, ბირთვური მასალების და წარმოქმნილი რადიოაქტიური ნარჩენების აღრიცხვა, ასევე აღრიცხოს მუშაკთა (დაქირავებულთა ჩათვლით) პროფესიული დასხივების დოზები და ინვენტარიზაციის შედეგები ყოველწლიურად აცნობოს სამინისტროს ;

უ) მაღალი რადიაციური რისკის მქონე ობიექტის შემთხვევაში შეიმუშაოს დეკომისიის გეგმა, რისთვისაც უნდა აწარმოოს ბირთვური და რადიაციური ობიექტის სათანადო გამოკვლევა და მონიტორინგი და უზრუნველყოს სამინისტროს თვის შესაბამისი შეტყობინების წარდგენა;

ფ) მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე , გარემოზე მავნე ზემოქმედების თავიდან აცილების, რადიაციური უსაფრთხოების და ფიზიკური დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით შეასრულოს სამინისტროს მიერ დაწესებული ყველა მოთხოვნა;

ქ) მაღალი რადიაციური რისკის მქონე საქმი ანობის განხორციელებისას 10 წერილობითი ერთხელ ჩაატაროს უსაფრთხოების შეფასება და შესაბამისი დასკვნა წარუდგინოს სამინისტროს.

მუხრი 24. დიცენზიის მფლობელის მოვალეობები რადიაციური ავარიის ან/და ინციდენტის შემთხვევაში

რადიაციური ავარიის ან/და ინციდენტის შემთხვევაში დიცენზიის მფლობელი ვადრდებურია:

ა) რადიაციური ინციდენტის შემთხვევაში ადგილობრივი რადიაციური ავარიური გეგმის თანახმად შეატყობინოს სამინისტროს, ხოლო რადიაციური ავარიის შემთხვევაში – ასევე ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებს და რადიაციურ ავარიაზე რეაგირების გეგმით გათვადისწინებულ სხვა ორგანოებს, რათა მათ მიიღონ შესაბამისი გადაუდებელი ზომები;

ბ) რადიაციური ავარიის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ უზრუნველყოს მოსახლეობის ინფორმირება მოსადლოდნერი საფრთხის შესახებ;

გ) შეარბილოს რადიაციური ავარიის ან/და ინციდენტის შედეგები და მიიღოს ზომები მისი მავნე ზემოქმედებისაგან მუშაკთა და სხვა პირების დასაცავად ;

დ) უზრუნველყოს მუშაკთა დასახივებისა და რადიონუკლიდების გარემოში გავრცელების მონიტორინგი ს განხორციელება ;

ე) შეზღუდოს და გააკონტროლოს რადიაციური ავარიის ან/და ინციდენტის სადოკვიდაციო სამუშაოები ს მონაწილე მუშაკთა დასახივება;

ვ) რადიაციური ავარიის ან/და ინციდენტის თავიდან აცილების და მისი შედეგების დოკვიდაციის მიზნით განახორციელოს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ღონისძიებები.

თავი VI. ინსპექტირება

მუხრი 25. ინსპექტირების პირობები

1. ამ კანონის მე-10 მუხრის მე-2 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, სამინისტრო ინსპექტირებას ახორციელებს „ბირთვური და რადიაციური საქმიანობის ინსპექტირების განხორციელების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის თანახმად.

2. სამინისტრო შეიმუშავებს საკვადიფიკაციო მოთხოვნებს ინსპექტირების განმახორციელებელ თანამშრომელთათვის (ინსპექტორებისთვის) და ხელს უწყობს მათთვის სასწავლო კურსების ორგანიზებას.

3. სამინისტრო უფლებამოსილია მიაღწინოს ინსპექტორი საღიაცენზიო საქმიანობის აღვირზე ან იმ საქმიანობის ან სამუშაოთა წარმოების აღვირზე, რომლისთვისაც (რომელთათვისაც) დადგინდება ამგვარი ინსპექტირების აუცილებლობა.

4. ინსპექტირების განხორციელებისათვის სამინისტრომ უნდა უზრუნველყოს ინსპექტირების აღსრულების მხარდაჭერა სათანადო ფინანსური, ტექნიკური და ადამიანური რესურსებით.

საქართველოს 2013 წლის 25 მარტის კანონი №488 – ვებგვერდი, 05.04.2013წ.

მუხრი 26. ინსპექტირების განხორციელება

1. სამინისტრო უფლებამოსილია განახორციელოს ინსპექტირება და ყველა საჭირო ღონისძიება, რომელიც იც აუცილებელია საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნებსა და საღიაცენზიო პირობებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის დასადგენად.

2. ინსპექტორებისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს ბირთვური და რადიაციური ობიექტის ნებისმიერი უბანი, სადაც მიმდინარეობს შესაბამისი საქმიანობა, რათა:

ა) ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების პირობების მოთხოვნებთან შესაბამისობის და საღიაცენზიო ადრეულად აღმოჩენილი აუცილებელი ინსტრუმენტური გაზომვები და მიიღონ ამისთვის საჭირო ინფორმაცია;

ბ) დარწმუნდნენ საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა და საღიაცენზიო პირობების შესრულებაში;

გ) დაადგინონ რადიაციური ავარიებისა თვის ან/და ინციდენტებისა თვის მზადყოფნის ხარისხი და მათი მოხდენის შემთხვევაში ჩატარებული სადიკვიდაციო სამუშაოების დამტკიცებულ გეგმასთან შესაბამისობა;

დ) გაესაუბრონ ნებისმიერს მუშაკს, რომლისგანაც მოსალოდნელია ინსპექტირებისთვის სასარგებლო ინფორმაციის მიღება.

3. ინსპექტირება ხორციელდება:

ა) ბირთვური და რადიაციური საქმიანობის უსაფრთხოების პირობების შესაფასებლად;

ბ) დიცენზიით განსაზღვრული საქმიანობის განხორციელებისას;

გ) დიცენზიის გაუქმებისას;

დ) დიცენზიის ფარგლებში ცარკვეული სახეობების საქმიანობის უფლების გაუქმებისას .

4. ინსპექტირება შესაძლებელია იყოს გეგმიური და არაგეგმიური:

ა) გეგმიური ინსპექტირება ხორციელდება შემუშავებული და დამტკიცებული ინსპექტირების პროგრამის მიხედვით. ასეთი ინსპექტირების განხორციელების წინ სამინისტრო დიცენზიის მფლობელს უგზავნის დასაბუთებულ შეტყობინებას ინსპექტირების განხორციელების თაობაზე;

ბ) აუცილებლობის შემთხვევაში, არადიცენზირებული საქმიანობის შემთხვევების ჩათვლით, ინსპექტირება შესაძლებელია განხორციელდეს ინსპექტირების პროგრამით დადგენილი გრაფიკის გაუთვარისწინებლად (არაგეგმიური ინსპექტირება).

5. რადიაციური ავარიის, გაუთვარისწინებელი შემთხვევის ან სავარაუდო კანონდარღვევის დროს დასაშვებია ოპერატიული ინსპექტირების განხორციელება დიცენზიის მფლობელის თვის წინასწარი შეტყობინების გარეშე.

6. სამინისტროს გადაწყვეტილებით შეიძლება განხორციელდეს კომპლექსური ინსპექტირება სამინისტროს თანამშრომლებთან ერთად სხვა, მოწვეული სპეციალისტების (მათ შორის, ატომური ენერჯიის საერთაშორისო სააგენტოს ინსპექტორების) მონაწილეობით.

7. შექმნილი პირობებიდან გამომდინარე , სამინისტროს აქვს საქმიანობის კონკრეტული უბნის ინსპექტირების უფლება.

8. არსებული სიტუაციიდან გამომდინარე , ინსპექტირება შეიძლება განხორციელდეს დიცენზიატის წინასწარი გაფრთხილების გარეშე.

9. ინსპექტირების შედეგები აისახება ადგილზე გაფორმებულ ინსპექტირების აქტში. დიცენზიატისთვის დაკისრებული საჯარიმო სანქციები ფიქსირდება შესაბამისი ადმინისტრაციულ და სამართალდარღვევის აქტით.

10. სამინისტრო ახდენს ინსპექტირების შედეგების რეგისტრაციას, დოკუმენტირებას და შეფასებას. შეფასების საფუძველზე სამინისტრო შეიმუშავებს დასკვნას, რომელსაც წარუდგენს დიცენზიატის მფლობელს. დასკვნაში აღნიშნული მოთხოვნების შესრულება საქმიანობის განმახორციელებლისთვის სავალდებულოა.

თავი VII. იძულებითი ზომები

მუხრი 27. იძულებითი ზომები

1. ამ კანონის პირველი მუხრის მე-2 პუნქტის „ ვ “ ქვეპუნქტი თ განსაზღვრულ საქმიანობაზე დიცენზიატის მფლობელი ვალდებულია დაიცვას საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნები და შეასრულოს სა დიცენზიო თ პირობები. წინააღმდეგ შემთხვევაში მას ბე გავრცელდება კანონით დადგენილი იძულებითი ქმედებები.

2. არავტორიზებული ბირთვული და რადიაციული საქმიანობისათვის პასუხისმგებლობა განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

3. ფიზიკური ან/და იურიდიული პირის მიერ საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა ან/და სა დიცენზიო თ პირობების დარღვევის აღმოჩენის შემთხვევაში სამინისტრო ვალდებულია განახორციელოს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვადისწინებული ქმედებები.

4. სამინისტრო გამოვდენილი დარღვევების აღმოფხვრისათვის ადგენს გონივრულ ვადას და წერილობით ატყობინებს დამრღვევს.

5. სამინისტრო უფლებამოსილია დიცენზიის მფლობელს, რომლის საქმიანობამაც შესაძლებელია ზიანი მიყენოს მოსახლეობას ან/და დააბინძუროს გარემო, წაუყენოს დამატებითი პირობები ან/და გააუქმოს დიცენზია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

6. ამ კანონით რეგულირებადი საქმიანობის განხორციელებისას სისხლის სამართლის დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში ფიზიკური ან/და იურიდიული პირი პასუხს აგებს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით დადგენილი წესით.

მუხრი 28. იძულებითი ზომების განხორციელება ინსპექტირებისას

1. თუ ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში რეგულირების ობიექტის საქმიანობა ხორციელდება რადიაციული უსაფრთხოების ნორმების დარღვევით, ან/და ამ საქმიანობის შედეგად შეიძლება მიყენდეს და უშუალო საფრთხე შეექმნას ადამიანის სიცოცხლეს ან ჯანმრთელობას, გარემოს ან შესაბამის მტკიცებულებებს, ინსპექტორს აქვს უფლება, დროებით შეაჩეროს რეგულირების ობიექტის საქმიანობა ამ ნაწილში (საჭიროების შემთხვევაში დააუქმოს ობიექტი, დანადგარი, აგრეგატი, მოწყობილობა) და დაუყოვნებლივ შეატყობინოს სამინისტროს. სამინისტრო სათანადო შუამდგომლობით მიმართავს სასამართლოს, საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

2. ინსპექტორს აქვს უფლება, მოსთხოვოს დიცენზიის მფლობელს იმ მუშაკის სამუშაოზე არდაშვება, რომელიც არ შეესაბამება ამ სამუშაოსთვის დადგენილ მოთხოვნებს.

3. ამ მუხრის პირველ პუნქტში აღნიშნულ შემთხვევებში დიცენზიის მფლობელი არ თავისუფლდება მის მიერ განხორციელებული და შეჩერებული საქმიანობის შედეგად დარჩენილი რადიოაქტიური მასალების უსაფრთხოებისა და ფიზიკური დაცვის უზრუნველყოფის ვალდებულებისაგან.

4. იძულებითი ზომების განხორციელების მიზნით ინსპექტორი ინსპექტირების მასალების, მათ შორის, ინსტრუმენტული გაზომვების, ტესტირების შედეგების, დიცენზიის მფლობელის ახსნა-განმარტებების და სხვა ინფორმაციის საფუძველზე ადგენს შესაბამის ოქმს.

თავი VIII. რადიაციურ ი ავარიებ ისთვის მზადყოფნა და მათზე რეაგირება

მუხრი 29. რადიაციურ ავარიებზე რეაგირების ეროვნული პოლიტიკა

1. საქართველოს მთავრობა განსაზღვრავს რადიაციურ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების სახელმწიფო სტრატეგიას.
2. დიცენზიის მფლობელი ვადდებუდია საობიექტო რადიაციური ავარიის შემთხვევაში იხელმძღვანელოს რადიაციურ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმით.
3. რადიაციურ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმ ა უნდა ითვადისწინებდეს რადიაციური ავარიის ა ნ / დ ა ინციდენტის მოხდენის შესაძლებლობის, მასშტაბის, შესაძლო ზიანის შეფასებას, მათ შორის , რისკის ქვეშ მყოფი მოსახლეობისა და ტერიტორიისა თვის ზიანის მიყენების შესაძლებლობას.
4. რადიაციურ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმაში აისახება ჩარევის ღონეები და პირობები, განსახორციელებელი დაცვითი ღონისძიებების შერჩევის კრიტერიუმები.

მუხრი 30. საობიექტო რადიაციურ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა

1. დიცენზიის მფლობელი რადიაციურ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების მიზნით ვადდებუდია:
 - ა) განსაზღვროს პირველი რეაგირების ორგანიზაცი ებ ისგან დახმარების მიღების პროცედურები, მათთან კომუნიკაციისათვის საჭირო მოსამზადებელი სამუშაოს ჩათვლით;
 - ბ) დაუყოვნებლივ შეატყობინოს სამინისტროს ნებისმიერი სიტუაციის თაობაზე, რომელიც რადიოლოგიური რისკის გამო ქმნის საგანგებო სიტუაციის გამოცხადების წინაპირობას;
 - გ) აღწეროს პოტენციური რადიაციური ავარიის ან/და ინციდენტის და მისი შედეგების

შეფასების მეთოდოლოგია, მი სი დიკვიდაციისათვის საჭირო აღჭურვილობის გათვადისწინებით;

დ) განსაზღვროს საგანგებო მზადყოფნის მიზნით მომსახურე პერსონალის სწავლებისა და პრაქტიკული ტრენინგის ჩატარების მოთხოვნები;

ე) უზრუნველყოს ავარიულ ზონებად დაყოფის მოთხოვნების შესრულება;

ვ) განსაზღვროს მოსახლეობის იმ ნაწილის თვის წინა ს წარი შეტყობინების წესი, რომ ეღვედაც შესაძლებელია გავრცედდეს რადიაციური ავარიით გამოწვეული ზემოქმედება.

2. დიცენზიის მფლობელი ვადლებურია განახორციელოს რადიაციურ საგანგებო სიტუ ა ციებზე რეაგირების გეგმის პერიოდული მიმოხილვა და საჭიროების შემთხვევაში განახლება.

მუხრი 31. ეროვნული რადიაციური ავარია

რადიაციურ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმამ უნდა განსაზღვროს ყველა საჭირო ვადლებურე ა და ქმედება და უნდა გამიჯნოს ისინი შესაბამის სა ხერმწიფო ორგანოებსა და არასამთავრობო ორგანიზაციებს შორის, მათი ერთმანეთთან კომუნიკაციისა და საზოგადოების თვის შეტყობინებისათვის აუცილებელი მოსამზადებელი სამუშაოების ჩატარების ჩათვლით.

მუხრი 32. ტრანსსასაზღვრო რადიაციური ავარია

1. რადიაციური ავარიის შემთხვევაში, რომელმაც შესაძლებელია წარმოქმნას საქარტველოს ფარგლებ ი ს გარეთ რადიოაქტიუ რ ი დაბინძურების რისკი, საქარტველოს მთავრობა ვადლებურია დაუყოვნებლივ გაუგზავნოს შეტყობინება ატომური ენერჯიის საერთაშორისო სააგენტოს და იმ ქვეყნების შესაბამის უფლებამოსილ ორგანოებს, რომლებისთვისაც ავარიის შედეგები მნიშვნელოვანია რადიოლოგიური თვარსაზრისით.

2. სამინისტრო არის საკონტაქტო დაწესებულება ბირთვური და რადიაციური ავარიებ ისთვის მზადყოფნის და მათზე რეაგირების სფეროში საქარტველოს მიერ

რატოფიცირებული საერთაშორისო დოკუმენტებით დადგენილი პირობების შესრულები ის საკითხებში .

მუხრი 33. რადიაციური ავარიის და ინციდენტის გამოკვლევა

1. ნებისმიერი რადიაციური ავარია და ინციდენტი, მასშტაბისა გან დამოუკიდებლად, უნდა იქნეს გამოკვლეული, რათა დადგინდეს მისი მიზეზები და თავიდან იქნეს აცილებული მისი განმეორება.
2. დიცენზიის მფლობელი ვადლებულია გამოიკვიროს დიცენზი ით განსაზღვრული საქმიანობის განხორციელების პროცესში მომხდარი საობიექტო რადიაციური ავარია ან/და ინციდენტი , ამ კანონის 23-ე მუხლის მოთხოვნების თანახმად.
3. სამინისტრო ვადლებულია ორგანიზება გაუწიოს რადიაციური ავარიის სხვა პასუხისმგებელ სტრუქტურებთან ერთად გამოკვლევას არსებული რეაგირების გეგმის მიხედვით და შეაფასოს ჩატარებული კვლევის შედეგები.
4. გარემოსთვის მიყენებული ზიანის დადგენის მიზნით რადიაციური ავარიის შედეგები უნდა შე ა ფას ო ს სამინისტრომ სხვა პასუხისმგებელ სტრუქტურებთან ერთად.
5. რადიაციური ავარიის შემთხვევაში სამინისტრო ვადლებულია მიანოდოს ანგარიში საქართველოს მთავრობას და ატომური ენერჯიის საერთაშორისო სააგენტოს, ასევე ნებისმიერ სხვა ქვეყანას, რომელზედაც შესაძლებელია გავდენა მოახდინოს ავარიის შედეგებმა.

თავი IX. რადიოაქტიური ნარჩენები

მუხრი 34. რადიოაქტიური ნარჩენების მართვა

1. რადიოაქტიური ნარჩენების მართვა ხდება ამ კანონით, ,, რადიოაქტიური

ნარჩენების შესახებ “ საქართველოს კანონით და შესაბამისი ნორმატიული აქტებით დადგენილი პრინციპებისა და მოთხოვნების საფუძველზე.

2. რადიოაქტიური ნარჩენების მართვის უსაფრთხოებისა და მათი ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) უზრუნველყოფის მიზნით საქართველოს მთავრობა აღნიშნულ სფეროში აყალიბებს სახელმწიფო სტრატეგიას.

3. რადიოაქტიური ნარჩენების მართვის სახელმწიფო სტრატეგიის საფუძველზე სამინისტრო ადგენს:

ა) რადიაციური უსაფრთხოებისა და ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) მოთხოვნებსა და წესებს, რომელთა მიზანია ადამიანის ჯანმრთელობისა და გარემოს დაცვა რადიოაქტიურ ნარჩენებთან მოპყრობით გამოწვეული მავნე გემოქმედებისაგან;

ბ) რადიოაქტიურ ნარჩენებთან მოპყრობასთან დაკავშირებული საქმიანობების ავტორიზაციის სისტემას;

გ) რადიოაქტიურ ნარჩენებთან მოპყრობასთან დაკავშირებული საქმიანობების ინსტიტუციური კონტროლის, ინსპექტირების და ამ საქმიანობების შესახებ დოკუმენტაციის შედგენისა და ანგარიშგების სისტემას;

დ) იძულებით ზომებს, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს რადიოაქტიურ ნარჩენებთან მოპყრობასთან დაკავშირებული საქმიანობების საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ წესებთან და მოთხოვნებთან, ასევე ავტორიზაციის პირობებთან შესაბამისობა.

4. საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე იკრძალება რადიოაქტიური ნარჩენების ნებისმიერი მიზნით რეექსპორტი.

საქართველოს 2013 წლის 25 მარტის კანონი №488 – ვებგვერდი, 05.04.2013წ.

მუხრი 35. პასუხისმგებლობა რადიოაქტიური ნარჩენების უსაფრთხოებისა და ფიზიკური დაცვის უზრუნველყოფისათვის

1. დიცენზიის მფლობელი პასუხისმგებელია რადიოაქტიური ნარჩენების უსაფრთხოებისა და ფიზიკური დაცვის უზრუნველყოფისათვის .

2. სახელმწიფო პასუხისმგებელია იმ რადიოაქტიური ნარჩენების (მათ შორის , უკონტროლო (უპატრონო) რადიოაქტიური წყაროების) უსაფრთხოებისა და ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) უზრუნველყოფისათვის , რომელთა მფლობელის დადგენა ც შეუძლებელია.

მუხრი 36. რადიოაქტიური ნარჩენების ექსპორტი

1. აკრძალულია საქართველოს ტერიტორიაზე რადიოაქტიური ნარჩენების ტრანზიტი და საქართველოში მისი ი ფარგლები ს გარეთ წარმოქმნილი რადიოაქტიური ნარჩენის იმპორტი.

2. რადიოაქტიური ნარჩენების ექსპორტი დასაშვებია მხოლოდ სამინისტროს მიერ გაცემული შესაბამისი ნებართვის საფუძველზე.

3. აკრძალულია საქართველოში წარმოებული რადიოაქტიური ნარჩენების ექსპორტი სამხრეთ განედის მე-60 გრადუსის სამხრეთით მ ათი დასაწყობებისა და განთავსების მიზნით.

4. თუ რადიოაქტიური ნარჩენების ექსპორტი ვერ ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა და ს ნებართვით პირობების დაცვით, ისინი უბრუნდება მათ მფლობელს, სანამ არ იქნება უზრუნველყოფილი საქართველოს კანონმდებლობით გათვარისწინებული უსაფრთხოების და ფიზიკური დაცვის მოთხოვნები.

თავი X. რადიოაქტიური მასალების ტრანსპორტირება

მუხრი 37. რადიოაქტიური მასალების ტრანსპორტირების რეგულირება

1. რადიოაქტიური მასალების უსაფრთხო ტრანსპორტირების მოთხოვნები დგინდება ამ კანონით და შესაბამისი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით.

2. რადიოაქტიური მასალების უსაფრთხო გადაზიდვა საჭიროებს შესაბამისი

ფიზიკური დაცვის ღონისძიებების განხორციელებას.

3. აკრძალულია რადიოაქტიური მასალების გადაზიდვა სამინისტროს მიერ გაცემული შესაბამისი დაცვების გარეშე.

თავი XI. რადიოაქტიური მასალების ექსპორტი, იმპორტი და ტრანზიტი

მუხრი 38. რადიოაქტიური მასალების ექსპორტის, იმპორტისა და ტრანზიტის კონტროლი

1. ამ კანონით დადგენილი მიზნების მისაღწევად სახელმწიფო აწესებს კონტროლს რადიოაქტიური მასალების საქართველოს ტერიტორიაზე იმპორტზე, ტრანზიტზე და საქართველოს ტერიტორიიდან ექსპორტზე.

2. ბირთვული ტექნოლოგიების ან ნოუ-ჰაუს იმპორტისა და ექსპორტის შემთხვევაში ნებართვის მისაღებად არ არის საჭირო ამ ტექნოლოგიების გამცემის ა და მიმღების დაცვები ებ ის ასე ებ ის წარდგენა.

მუხრი 39. რადიოაქტიური მასალების ექსპორტი

1. საქართველო ს ტერიტორიიდან რადიოაქტიური მასალების ექსპორტი ხორციელდება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

2. რადიოაქტიური მასალების ექსპორტის საფუძველ ია სამინისტროს მიერ ამ კანონის მე-18 მუხრითა და „ დაცვებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით გაცემული ნებართვა.

3. რადიოაქტიური მასალების ექსპორტზე ნებართვის გაცემა ითვადი ს წინებს:

ა) გამგზავნი მხარის შეტყობინებას რადიოაქტიური მასალების გაგზავნის თაობაზე;

ბ) რადიოაქტიური მასალების მიმღები მხარის გარანტიას მასალების მიღებ აზგ ;

გ) რადიოაქტიური მასალების გადამზიდავი ორგანიზაციის რიცენზიის ასღს ;

დ) გადასაზიდი რადიოაქტიური მასაღ ებ ის და დამცავი კონტეინერების მახასიათებღებ ის თაობაზე ინფორმაციას ;

ე) რადიოაქტიური მასაღების გადაზიღვის ას უსაფრთხოების და ფიზიკური დაცვის უზრუნვეღყოფას.

4. ბირთვური მასაღის ექსპორტის შემთხვევაში ნებართვის გაცემა დამატებით ითვარისწინებს:

ა) მიმღები და გამცემი მხარ ეებ ის მიერ ბირთვურ მასაღაზე „ ბირთვური გაუვრცეღებღობის გარანტიების “ საერთაშორისო ვარღებუღებების შესრუღებას ;

ბ) ბირთვური მასაღის გადაზიღვა ს „ ბირთვური გაუვრცეღებღობის გარანტიების “ საერთაშორისო ვარღებუღებების შესაბამისად.

მუხღი 40. რადიოაქტიური მასაღების იმპორტი

1. საქართვეღოს ტერიტორიაზე რადიოაქტიური მასაღების იმპორტი დაშვებუღია სამინისტროს მიერ გაცემური ნებართვის საფუძვეღზე. ნებართვის გაცემის პროცეღურა დაღგენიღია ამ კანონის მე-18 მუხღითა და „ რიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართვეღოს კანონით.

2. რადიოაქტიური მასაღების იმპორტზე ნებართვის გაცემა ითვარი ს წინებს:

ა) რადიოაქტიური მასაღების მიმღები მხარის ბირთვური და რადიაციური საქმიანობის რიცენზიის არსებობას;

ბ) გადასაზიდი რადიოაქტიური მასაღ ებ ის და დამცავი კონტეინერების მახასიათებღებ ის თაობაზე ინფორმაციას;

გ) რადიოაქტიური მასალების გადაზიდვისას უსაფრთხოების და ფიზიკური დაცვის უზრუნველყოფას.

3. ბირთვური მასალის იმპორტის შემთხვევაში ნებართვის გაცემა დამატებით ითვარისწინებს:

ა) მიმღები მხარის მიერ მისაღებ ბირთვურ მასალაზე „ ბირთვური გაუვრცელებლობის გარანტიების “ საერთაშორისო ვადლებუდებების შესრულებას;

ბ) ბირთვური მასალის გადაზიდვა ს „ ბირთვური გაუვრცელებლობის გარანტიების “ საერთაშორისო ვადლებუდებების შე საბამისად .

მუხრი 41. რადიოაქტიური მასალების ტრანზიტი

1. საქართველოს ტერიტორიაზე რადიოაქტიური მასალების ტრანზიტი დაშვებულია სამინისტროს მიერ გაცემული ნებართვის საფუძველზე. ნებართვის გაცემის პროცედურა დადგენილია ამ კანონის მე-18 მუხრითა და „ რიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ “ საქართველოს კანონით.

2. რადიოაქტიური მასალების ტრანზიტზე ნებართვის გაცემა ითვარი ს წინებს:

ა) რადიოაქტიური მასალების დანიშნულების პუნქტის შესახებ ინფორმაციის მიწოდებას;

ბ) რადიოაქტიური მასალებ ის მიმღები მხარის გარანტიას მასალების მიღებაზე;

გ) გადამზიდ ავის მიერ საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნების შესრულების უზრუნველყოფას;

დ) რადიოაქტიური მასალებ ის გამგზავნ და მიმღებ მხარეებს შორის დადებული ხელშეკრულების ასრის წარმოდგენას;

ე) გადასაზიდი რადიოაქტიური მასალებ ის და დამცავი კონტეინერების მახასიათებლებ ის თაობაზე ინფორმაციას ;

ვ) გადაზიდვის ას უსაფრთხოების და ფიზიკური დაცვის უზრუნველყოფას.

თავი XII. დეკომისია

მუხრი 42. ბირთვური და რადიაციური ობიექტის დეკომისია

1. ნებისმიერი საქმიანობა, რომელიც გათვარისწინებულია ამ კანონის პირველი მუხრის მე-2 პუნქტის „ვ“ ქვეპუნქტით, უნდა დამთავრდეს შესაბამისი ბირთვური და რადიაციური ობიექტის (გარდა რადიოაქტიური ნარჩენების სამარხისა) დეკომისიით, რასაც უზრუნველყოფს რიცენზიის მფლობელი სა რიცენზი თ პირობების თანახმად.
2. სამინისტრო აღგენს ბირთვური და რადიაციური ობიექტის მიმართ დეკომისიის მოთხოვნებს კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით „ ბირთვური და რადიაციური ობიექტების დეკომისიის შესახებ “ და განსაზღვრავს ობიექტის ტერიტორიის შემდგომი გამოყენების სტატუსს.
3. ბირთვური და რადიაციური ობიექტი ექვემდებარება მარეგულირებელ კონტროლს მანამ, სანამ რიცენზიის მფლობელი არ წარუდგენს სამინისტროს დეკომისიის გეგმით განსაზღვრული საბოლოო მდგომარეობის მიღწევის და ნებისმიერი დამატებითი სამართლებრივი მოთხოვნის შესრულების მტკიცებულებებს.

მუხრი 43. დეკომისიის გეგმა

1. ბირთვური და რადიაციური ობიექტის მშენებლობის სტადიაზე, დაგეგმიდი საქმიანობის გათვარისწინებით, ოპერატორი ვადღებუდია მოამზადოს დეკომისიის გეგმა. დეკომისიის გეგმა თანხმდება შესაბამის სახელმწიფო ორგანოებთან მათი კომპეტენციების ფარგლებში.
2. თუ არსებუდმა გარემოებებმა განაპირობ ა მნიშვნელოვანი ცვლილებები დეკომისიის საწყის გეგმაში, რიცენზიის მფლობელი ვადღებუდია მოახდინოს გეგმის რევიზია და მისი განახლება შეცვლიდი გარემოებების ასახვით. დეკომისიის განახლებული გეგმა წარედგინება სამინისტროს.

3. დიცენზიის მფლობელი პასუხისმგებელია დეკომისიის გეგმით გათვარისწინებული ღონისძიებების უსაფრთხო განხორციელებასა და ექსპლუატაციიდან გამოყვანის სამუშაოები ს მონაწილე მომსახურე პერსონალის უსაფრთხოების უზრუნველყოფისათვის .

4. სამინისტრო ახორციელებს სახელმწიფო კონტროლს იმ დეკომისირებული ბირთვული და რადიაციური ობიექტების განდაგების ადგილებზე, რომლებიც დასაშვებია შეზღუდული გამოყენებისათვის.

თავი XIII. ბირთვული გაუვრცელებლობის გარანტიები

მუხრი 44. ბირთვული მასალების მშვიდობიანი მიზნისათვის გამოყენების ვადლებულება

1. საქართველოს მიერ ნაკისრ საერთაშორისო ვადლებულებათა შესაბამისად, ბირთვული მასალების გამოყენება დასაშვებია მხოლოდ მშვიდობიანი მიზნისათვის.

2. საქართველოს ტერიტორიაზე აკრძალულია ბირთვული იარაღის ა და ბირთვული მასალების შემცვერი სხვა ასაფეთქებელი მოწყობილობების დამზადება, ფლობა და გადაცემა, ასევე დახმარების მოძიება და მიღება ბირთვული იარაღისა და ბირთვული მასალების შემცვერი სხვა ასაფეთქებელი მოწყობილობების შესაქმნელად.

მუხრი 45. ბირთვული გაუვრცელებლობის გარანტიების აღსრულება

1. „ ბირთვული იარაღის გაუვრცელებლობის შესახებ ხელშეკრულებასთან დაკავშირებით გარანტიების გამოყენების თაობაზე “ საქართველოს რესპუბლიკისა და ატომური ენერჯიის საერთაშორისო სააგენტოს შეთანხმებიდან (რადიოფიცირებულია საქართველოს პარლამენტის 2003 წლის 24 აპრილის № 211 1- III დადგენილებით) (შემდგომ – შეთანხმება) გამომდინარე , საქართველოს მიერ ნაკისრ ვადლებულებათა შესრულების უზრუნველსაყოფად ატომური ენერჯიის საერთაშორისო სააგენტო უფლებამოსილია განახორციელოს საქართველოში უსაფრთხოების ზომები

ბირთვური იარაღისა და ბირთვური მასალების გაუვრცელებლობის მიზნით.

2. სამინისტრო ახორციელებს შეთანხმებიდან და „ ბირთვური იარაღის გაუვრცელებლობის შესახებ ხელშეკრულებასთან დაკავშირებით გარანტიების გამოყენების თაობაზე “ საქართველოს რესპუბლიკის და ატომური ენერჯის საერთაშორისო სააგენტოს შეთანხმების დამატებითი ოქმიდან (რადიოფიციურებზე) საქართველოს პარლამენტის 2003 წლის 24 აპრილის № 2112- II დადგენილებით) (შემდგომ – დამატებითი ოქმი) გამომდინარე, საქართველოს მიერ ნაკისრ ვადლებზე და შესრულების ორგანიზებასა და კოორდინაციას.

3. სამინისტრო უზრუნველყოფს:

ა) შეთანხმებიდან და დამატებითი ოქმიდან გამომდინარე, საქართველოს მიერ ნაკისრ ვადლებზე და შესრულებას;

ბ) შეთანხმებისა და დამატებითი ოქმის შესასრულებლად აუცილებელი ინფორმაციის შეგროვებას და ატომური ენერჯის საერთაშორისო სააგენტოსთვის მიწოდებას;

გ) ატომური ენერჯის საერთაშორისო სააგენტოს ინსპექტორთა საქმიანობის განხორციელებას შეთანხმებისა და დამატებითი ოქმის მოთხოვნათა თანახმად;

დ) შეთანხმებისა და დამატებითი ოქმის საფუძველზე ინფორმაციის გავრცელებასთან (მიწოდებასთან) დაკავშირებით მოქმედებათა კოორდინაციას საქართველოს საგარეო საქმეთა, შინაგან საქმეთა და ფინანსთა სამინისტროებთან;

ე) ბირთვური გაუვრცელებლობის გარანტიების ეფექტიანი გამოყენებისათვის საქართველოში ბირთვური მასალების აღრიცხვის ა და კონტროლის სახელმწიფო სისტემის შექმნასა და დანერგვას შესაბამისი საკანონმდებლო აქტის პროექტის შემუშავების გზით.

მუხრი 46. თანამშრომლობა ბირთვური გაუვრცელებლობის გარანტიების სფეროში

საქართველოს მთავრობის შესაბამისი სტრუქტურები და დაცემის მფლობელები ვადლებზე არიან ითანამშრომლონ ატომური ენერჯის საერთაშორისო სააგენტოსთან გარანტიების გამოყენების სფეროში, რაც მოიცავს:

ა) შეთანხმებითა და დამატებითი ოქმი თ გათვარისწინებული ინფორმაციის დროულ

მიწოდებას;

ბ) შეთანხმებისა და დამატებითი ოქმის საფუძველზე ატომური ენერჯიის საერთაშორისო სააგენტოს ინსპექტორთა საქმიანობის აღვირბე დაშვებას;

გ) ინსპექტორთა ხელშეწყობას მათი ამოცანების შესრულების პროცესში;

დ) ინსპექტორთათვის საჭირო დახმარების განწვევას.

მუხრი 47. ინსპექტირება ბირთვური გაუვრცელებლობის გარანტიების სფეროში

1. შეთანხმებიდან და დამატებითი ოქმიდან გამომდინარე, სამინისტროს უფლებამოსილ წარმომადგენელს და ატომური ენერჯიის საერთაშორისო სააგენტოს მიერ დანიშნულ ინსპექტორებს აქვთ ნებისმიერ ობიექტზე ან მის ნაგებობაში დაშვების , ასევე რიცენზი ით განსაზღვრული საქმიანობის შემოწმების უფლება.

2. შეთანხმებიდან და დამატებითი ოქმიდან გამომდინარე , რეგულირებ ადი საქმიანობის განმახორციელებელი ნებისმიერი პირი ვარდებუდია საშუალება მისცეს ატომური ენერჯიის საერთაშორისო სააგენტოს მიერ დანიშნულ ინსპექტორებს , გაატარონ ღონისძიებები, რათა საქართველომ შეასრულოს ზემოხსენებული დოკუმენტებით ნაკისრი ვარდებულებები.

მუხრი 48. რიცენზიის მფლობელთა ვარდებულებები ბირთვური გაუვრცელებლობის გარანტიების გამოყენების სფეროში

პირები, რომლებსაც აქვთ შეთანხმების რეგულირების საგნად ქცეული ბირთვური მასალების ფლობის, გამოყენების, გადაამუშავების ან ამ მასალებთან მოპყრობის რიცენზია, საქართველოს კანონმდებლობის, შეთანხმებისა და დამატებითი ოქმის მოთხოვნათა შესაბამისად ვარდებულები არიან:

ა) აწარმოონ მათი აღწერა შეთანხმებისა და დამატებითი ოქმის მოთხოვნათა შესაბამისად;

ბ) სამინისტროს დადგენილი წესით, დროულად და შესაბამისი ფორმით წარუდგინონ

დოკუმენტები არსებული ბირთვული მასალების შესახებ;

გ) დადგენილი წესით ჩაატარონ ბირთვული მასალების გაზომვები და უზრუნველყონ ამ გაზომვათა სისტემის კონტროლის პროგრამის ქმედითობა;

დ) სამინისტროს მიაწოდონ ინფორმაცია ობიექტის პროექტ-განდაგების შესახებ, შეტანილი ნებისმიერი ცვლილების გათვალისწინებით;

ე) დადგენილი წესით აწარმოონ ბირთვული მასალების რეესტრი;

ვ) სამინისტროს და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს დადგენილი წესით წარუდგინონ წინასწარი შეტყობინება ბირთვული მასალების ან მათთან დაკავშირებული ალტერნატივის იმპორტის ან ექსპორტის თაობაზე;

ზ) დადგენილი წესით უზრუნველყონ ბირთვული მასალების ფიზიკური დაცვა და მიიღონ უსაფრთხოების ზომები;

თ) დაუყოვნებლივ აცნობონ სამინისტროს და საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს დაშვებული მღვრების მიხედვით ბირთვული მასალების დანაკარგის შესახებ;

ი) სამინისტროს დადგენილი წესით გაუგზავნონ ინფორმაცია დაგეგმილი სამომავლო საქმიანობის შესახებ.

თავი XIV. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში საქართველოს მოქალაქეების, მოქალაქეობის არმქონე პირების და უცხო ქვეყნის მოქალაქეების უფლება-მოვალეობები

მუხრი 49. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში საქართველოს მოქალაქეების, მოქალაქეობის არმქონე პირების და უცხო ქვეყნის მოქალაქეების უფლება-მოვალეობები

1. საქართველოს მოქალაქეები, მოქალაქეობის არმქონე პირები და უცხო ქვეყნის მოქალაქეები ვადდებუდი არიან:

ა) ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში დაიცვან საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები;

ბ) მიიღონ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ზომები ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოებისა და რადიაციული ავარიებისათვის მზადყოფნის უზრუნველსაყოფად.

2. საქართველოს მოქალაქეებს, მოქალაქეობის არმქონე პირებს და უცხო ქვეყნის მოქალაქეებს უფლება აქვთ:

ა) იცხოვრონ და იმუშაონ რადიაციულად უსაფრთხო გარემოში;

ბ) კომპეტენტური ორგანოებისგან მიიღონ სანდო და დროული ინფორმაცია ბირთვული და რადიაციული მდგომარეობის შესახებ.

თავი XV. ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) სისტემა

მუხრი 50. ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) რეგულირება

1. საქართველოს მთავრობა პასუხისმგებელია ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) რეგულირების სფეროში სახელმწიფო სტრატეგიის განსაზღვრისათვის.

2. ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) ძირითადი პრინციპებია:

ა) სახელმწიფოს პასუხისმგებლობა – ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) სისტემის ჩამოყალიბება, დანერგვა და შენარჩუნება;

ბ) პასუხისმგებლობა საერთაშორისო გადაზიდვებზე – რადიაციული მასალების საერთაშორისო გადაზიდვის შემთხვევაში საქართველოს პასუხისმგებლობა მ ათ ადგი

კ ვატურ დაცვაზე ვრცელდება მანამ, სანამ პასუხისმგებლობა შესაბამისად არ გადავა სხვა ქვეყანაზე;

გ) საკანონმდებლო და მარეგულირებელი სისტემა – საქართველოს მთავრობა ვადდებურია შექმნას და შეინარჩუნოს ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) მართვის სამართლებრივი საფუძველი, რომელიც უზრუნველყოფს ბირთვული და რადიაციული ობიექტების და მასალების ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) უზრუნველყოფის მოთხოვნებს დაცვების მფლობელისადმი, ასევე ამ მოთხოვნათა შესრულების მექანიზმს ;

დ) დაცვების მფლობელის პასუხისმგებლობა – დაცვების მფლობელის პასუხისმგებლობა ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) სხვადასხვა ელემენტის განხორციელებაზე;

ე) უსაფრთხოების (დაცულობის) კურტურა – ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) უზრუნველყოფის პრიორიტეტად აღიარება მის განხორციელებაში ჩართული ყველა ორგანიზაციის მიერ ;

ვ) ეტაპობრივი მიდგომა – ქმედებათა თანამიმდევრობა, რომელიც ითვალისწინებს საფრთხის შეფასებას, ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) ღონისძიებების უზრუნველყოფის ეტაპობრივ განხორციელებას;

ზ) ღრმა დაცულობა – ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) მოთხოვნებში მრავალღონიანი დაცვის და დაცვის მეტოდების (სტრუქტურურის ა და ტექნიკურის, ინდივიდუალურისა და ორგანიზაციურის) ასახვა, რომელთა გადაღახვა ც მოუწევს დამრღვევს თავისი მიზნების მისაღწევად ;

თ) ხარისხის უზრუნველყოფა – ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) ხარისხის პროგრამის შექმნა და განხორციელება დადგენილი მოთხოვნების შესრულების უზრუნველსაყოფად ;

ი) საგანგებო რადიაციულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმები – დაცვების მაძიებლის მიერ რადიაციული მასალების უკანონო გადაადგილებაზე, ბირთვული და რადიაციული ობიექტების ან ბირთვული მასალების საბოტაჟზე ან ამგვარი ქმედებების მცდელობაზე რეაგირების გეგმების შემუშავება ; მასზე უფლებამოსილების მქონე სახელმწიფო ორგანოების მხრიდან კონტროლის დამყარების ვადდებულება ;

კ) კონფიდენციალობა – ინფორმაციის დაცვისათვის მოთხოვნათა ჩამოყალიბება ბირთვული მასალების და ბირთვული და რადიაციული ობიექტების დაცვის უსაფრთხოების პირობების დარღვევის თავიდან ასაცილებლად.

მუხრი 51. ფიზიკურ უსაფრთხოებაზე (დაცულობაზე) პასუხისმგებლობა, დარღვევების აღკვეთა

ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) პოლიტიკის განხორციელებისა და ძირითადი პრინციპების დაცვისათვის ყაღბდება ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს:

ა) პირობებს, რომლებიც მინიმუმამდე შეამცირებს რადი ოპტიკური ი მასაღ ებ ის და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროების არასანქცი ონი რებუდი დაუფდების შესაძლებლობას და საბოტაჟის შემთხვევებს;

ბ) ტექნიკურ დახმარებას და ინფორმაციის მიწოდებას დაკარგული ბირთვული მასაღ ები ს ან მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროების აღმოჩენის შემთხვევაში, მათ ი დაბრუნებ ისკენ მიმართული ოპერატიული ზომების მიღებას , ასევე საბოტაჟის შედეგების მინიმიზაციას;

გ) სატრანზიტო ქვეყნის მხრიდან ბირთვული მასაღ ებ ის და მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროების დაცვის უზრუნველყოფის გარანტიების არარსებობისას ტრანზიტის აკრძალვა ს ;

დ) ბირთვული და რადიაციული მასაღ ებ ის ფიზიკურ ი უსაფრთხოების (დაცულობის) შესახებ ინფორმაციის დაცვის ზომებს .

თავი XVI. პასუხი ს მგებლობა ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნათა დარღვევისათვის

მუხრი 52. პასუხისმგებლობა ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნათა დარღვევისათვის

პასუხისმგებლობა ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში საქართველოს

კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნათა დარღვევისათვის განისაზღვრება მოქმედი კანონმდებლობით, მათ შორის, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით და საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართადარღვევათა კოდექსით.

თავი XVII. გარდამავადი და დასკვნითი დებულებანი

მუხრი 53. კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებით მისაღები (გამოსაცემი) ნორმატიული აქტები

1. ამ კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებით 2015 წლის 1 იანვრამდე მიღებულ იქნეს საქართველოს კანონები: „რადიოაქტიური ნარჩენების შესახებ“ და „ბირთვური და რადიოაქტიური ნივთიერებების ტრანსპორტირების შესახებ“.

2. საქართველოს მთავრობამ 2013 წლის 1 სექტემბრამდე უზრუნველყოს შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთვის და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსთან არსებული სამხედრო-ტექნიკურ საკითხთა მუდმივმოქმედი კომისიისთვის წარსადგენი ინფორმაციის ნუსხის დამტკიცება.

3. 2015 წლის 1 იანვრამდე გამოცემულ იქნეს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის შემდეგი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები:

ა) „ბირთვური და რადიაციური საქმიანობის ინსპექტირების განხორციელების წესის დამტკიცების შესახებ“;

ბ) „რადიაციური უსაფრთხოების მოთხოვნები მრეწველობაში, მეცნიერებასა და განათლებაში“;

გ) „მეტადის ჯართის რადიაციური მონიტორინგის წესი“;

დ) „მაიონებელი გამოსხივების წყაროების, რადიოაქტიური ნარჩენების, ავტორიზაციის, უწყებრივი რეესტრის შექმნისა და წარმოების წესი, მაიონებელი გამოსხივების წყაროების კატეგორიზაცია“;

ე) „ინდივიდუალური მონიტორინგის ჩატარების წესი და მისი კონტროლი“;

ვ) „ბირთვური და რადიაციური ავარიებისთვის მზადყოფნის და მათზე რეაგირების გეგმა“;

ზ) „ბირთვური და რადიოაქტიური ნივთიერებების არადეგადურ მიმოქცევაზე რეაგირების წესი“;

თ) „ბირთვური და რადიოაქტიური ნივთიერებების ტრანსპორტირების წესი“;

ი) „ბირთვური და რადიაციური ობიექტების, რადიოაქტიური წყაროების და ნარჩენების, მაიონებელი გამოსხივების სხვა წყაროების ფიზიკური უსაფრთხოების (დაცულობის) შესახებ“;

კ) „ბირთვური გაუვრცელებლობის გარანტიებთან დაკავშირებული საქმიანობის განხორციელების წესი“;

ღ) „ბირთვური და რადიაციური ობიექტების დეკომისიის შესახებ“;

მ) „ბუნებრივი გამოსხივების ზემოქმედების ოპტიმიზაციის შესახებ“;

ნ) „ძირითადი მოთხოვნები მაღალი რადიაციური რისკის მქონე ბირთვური და რადიაციური საქმიანობის უსაფრთხოების შეფასებისა და მისი ანგარიშისადმი“;

თ) „ძირითადი მოთხოვნები მაიონებელი გამოსხივების წყაროების ხარისხის უზრუნველყოფისა და ხარისხის კონტროლისადმი“.

4. 2015 წლის 1 იანვრამდე გამოცემულ იქნეს საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის და საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის შემდეგი ერთობლივი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები:

ა) „რადიაციური უსაფრთხოების ნორმები და ძირითადი მოთხოვნები მაიონებელი გამოსხივების წყაროებთან მოპყრობისადმი“;

ბ) „რადიაციური უსაფრთხოების მოთხოვნები სამედიცინო დასხივების სფეროში“.

საქართველოს 2013 წლის 25 მარტის კანონი №488 – ვებგვერდი, 05.04.2013წ.

მუხრი 54. ამ კანონის ამოქმედებამდე ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების სფეროში გაცემული რიცენზიები და ნებართვები

ამ კანონის ამოქმედებამდე „ ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების შესახებ “ საქართველოს 1998 წლის 30 ოქტომბრის კანონის ა და „ ბირთვური და რადიაციური საქმიანობის ნებართვებისა და რიცენზიების გაცემის წესისა და პირობების შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე “ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 11 აგვისტოს № 135 დადგენილების საფუძველზე გაცემული რიცენზიები და ნებართვები ინარჩუნებ ს იურიდიულ ძალას და მათზე ვრცელდება ამ კანონით დადგენილი მოთხოვნები.

მუხრი 55. დასკვნითი დებულებანი

1. ძალადაკარგულად გამოცხადდეს საქართველოს 1998 წლის 30 ოქტომბრის კანონი „ ბირთვური და რადიაციური უსაფრთხოების შესახებ “ (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, №5, 1998 წელი, მუხ. 40) .

2. ეს კანონი , გარდა ამ კანონის პირველი– 52 -ე, 54 -ე მუხლებისა და 55 -ე მუხლის პირველი პუნქტისა, ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

3. ამ კანონის პირველი– 52 -ე, 54 -ე მუხლები და 55-ე მუხლის პირველი პუნქტი ამოქმედდეს 2012 წლის 1 მაისიდან.

საქართველოს პრეზიდენტი მ. სააკაშვილი

თბილისი,

2012 წლის 20 მარტი.

№5912–რს

შეტანიდი ცვლილებები